

Polski Fundusz Rozwoju

Comiesięczna informacja o oszczędnościach Polaków, w tym oszczędnościach emerytalnych

Grudzień 2019

Analitik prowadzący:
Michał Kolasa
michal.kolasa@pfr.pl

Biuro Analiz PFR S.A.:
pawel.dobrowolski@pfr.pl
andrzej.kochman@pfr.pl
michal.kolasa@pfr.pl

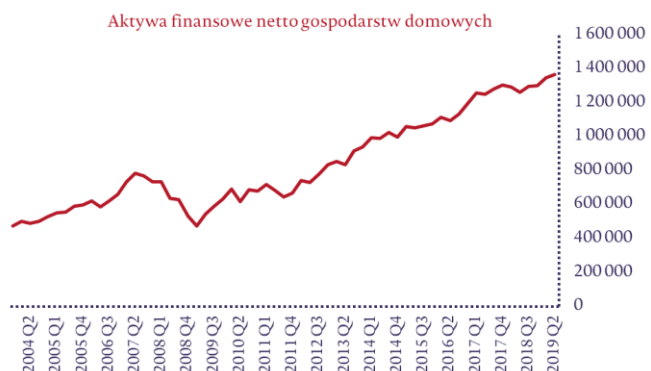
Spis treści i najciekawsze w tym wydaniu – kliknij w odnośnik, aby przejść do wybranych treści

Spis treści:

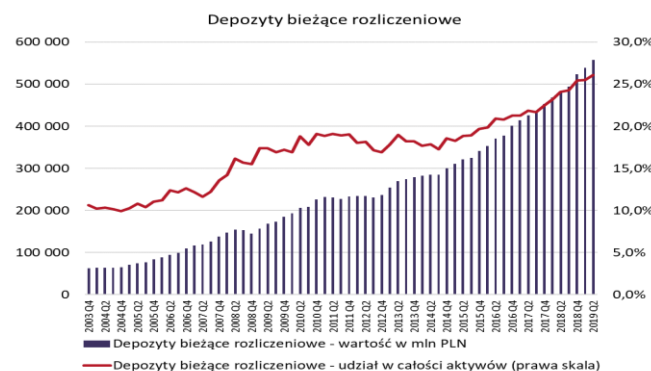
1. Aktywa finansowe gospodarstw domowych ogółem, wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – str. 3-22
2. Analiza zagregowanych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych – str. 23-28
3. Oszczędności emerytalne, porównanie Polski na tle międzynarodowym, partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD – str. 29-41

Najciekawsze w tym wydaniu:

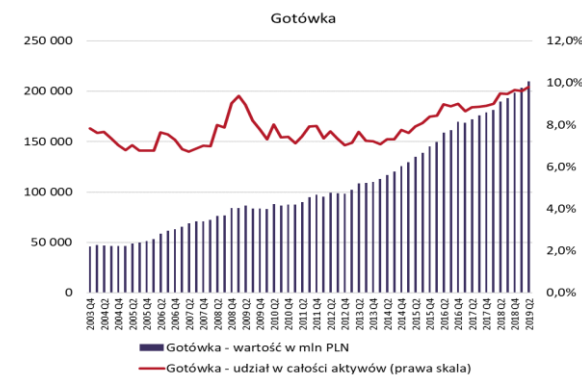
Aktywa finansowe netto gospodarstw domowych wyniosły na koniec II kw. 2019 r. 1.368.094 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 8,3% i o 1,3% w ujęciu kwartalnym.

Depozyty bieżące to najważniejszy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych. Na koniec II kwartału br. ich wartość sięgnęła 558.297 mln PLN.

Wartość gotówki w aktywach finansowych gospodarstw domowych wyniosła na koniec II kwartału br. 210.019 mln PLN. Jest to najwyższy poziom gotówki od momentu transformacji ustrojowej.

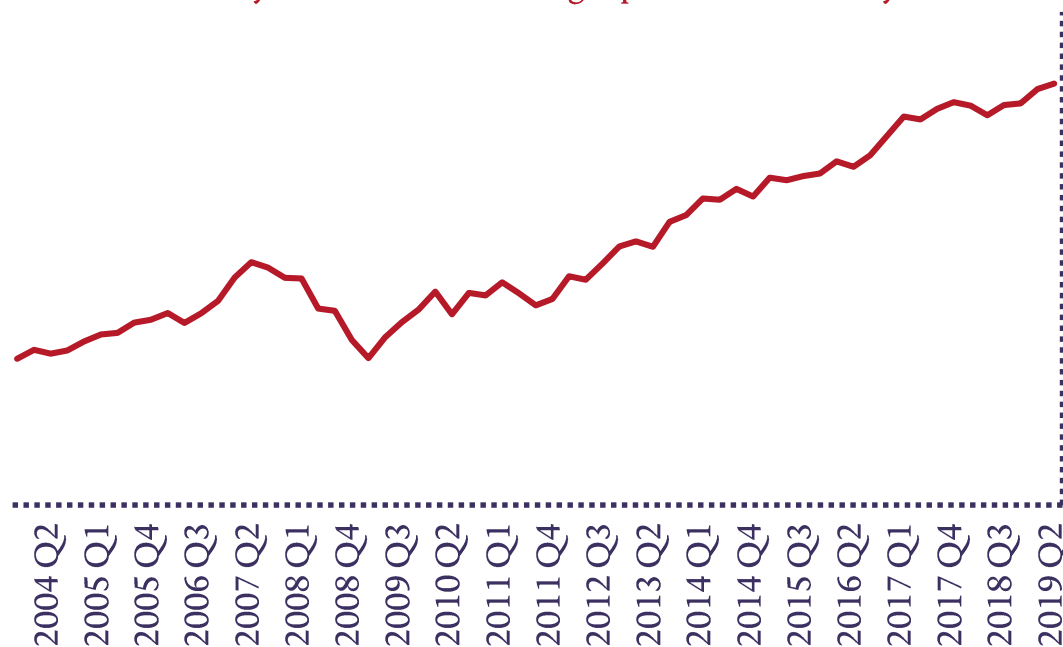
Masz pytanie, sugestię lub chciałbyś zobaczyć jakiś inny zestaw statystyk? Napisz na michal.kolasa@pfr.pl

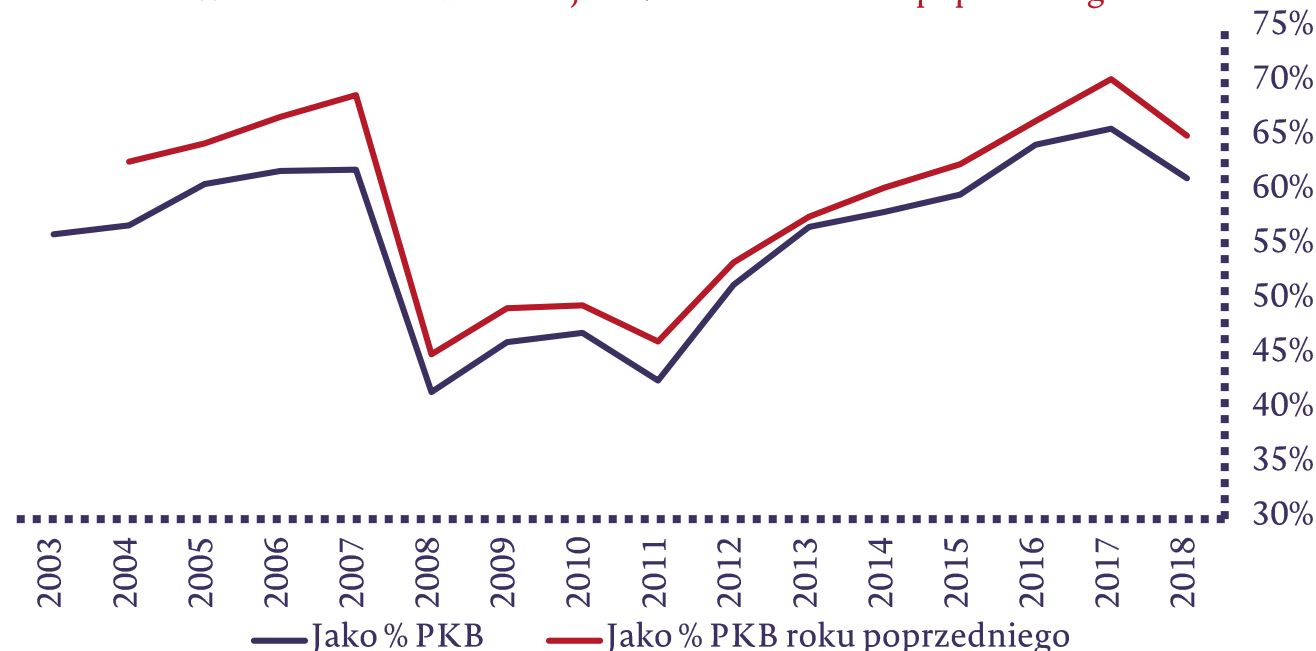
Wartość aktywów finansowych netto gospodarstw domowych

Wartość aktywów finansowych netto gospodarstw domowych (aktywa pomniejszone o zobowiązania) wyniosła na koniec 2018 r. 1.296.400 mln PLN, co było kwotą o 1,0% niższą niż w roku 2017. Był to pierwszy spadek od 2011 roku, spowodowany przez dynamiczny wzrost zadłużenia w pozycji długoterminowe kredyty i pożyczki. Wartość finansowa gospodarstw domowych wyrażona jako procent PKB ukształtowała się na poziomie 61,3%, w porównaniu do 65,8% rok wcześniej. Najbardziej aktualne dane NBP, za II kwartał br., mówią o wzroście aktywów względem poprzedniego kwartału o 1,3%, do 1.368.094 mln PLN. W porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego poziom aktywów wzrósł o 8,1% (najwyższa dynamika od czwartego kwartału 2017 r.).

Aktywa finansowe netto gospodarstw domowych

Wartość finansowa netto jako % PKB i PKB roku poprzedniego

Dane: NBP/GUS

Aktywa finansowe – aktywa zgromadzone przez gospodarstwa domowe w postaci gotówki, depozytów oszczędnościowych, polis ubezpieczeniowych, dobrowolnych programów emerytalnych, udziałów w funduszach inwestycyjnych, akcji i obligacji i innych aktywów finansowych oraz należności z tytułu pożyczek udzielonych osobom prywatnym.

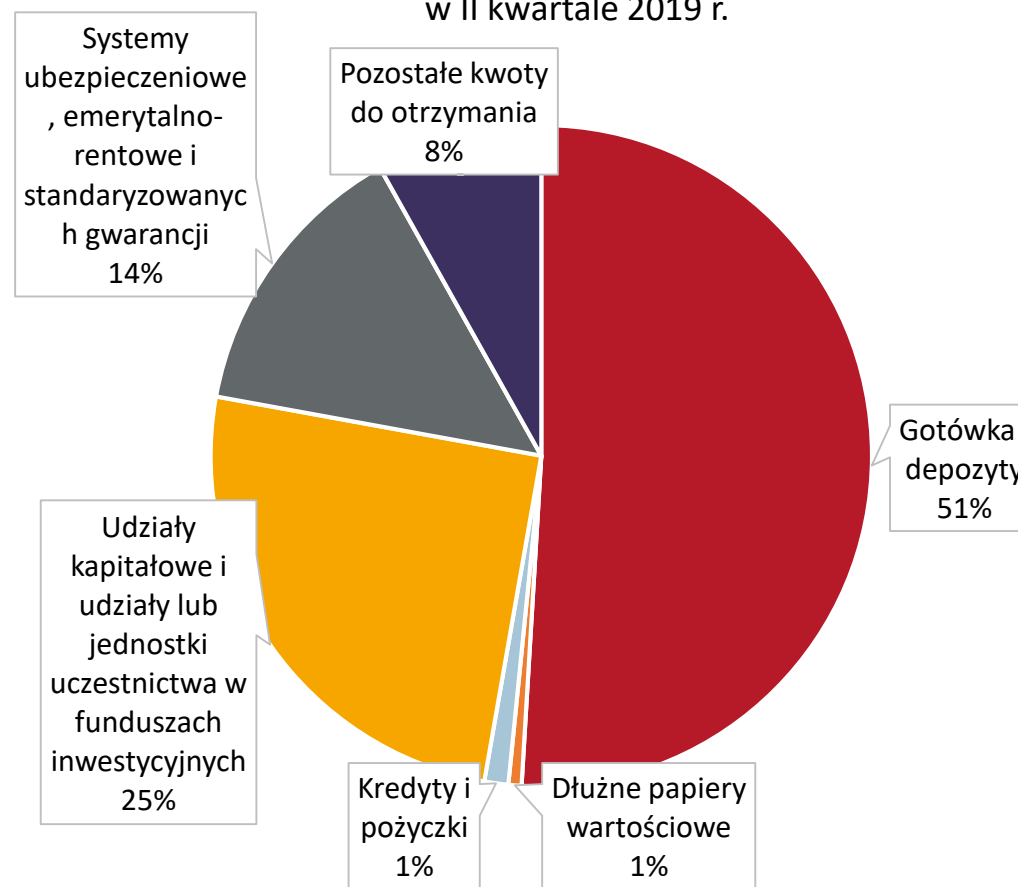

Największą pozycją w aktywach finansowych gospodarstw domowych jest gotówka i depozyty, która odpowiadała za ponad 51% aktywów.

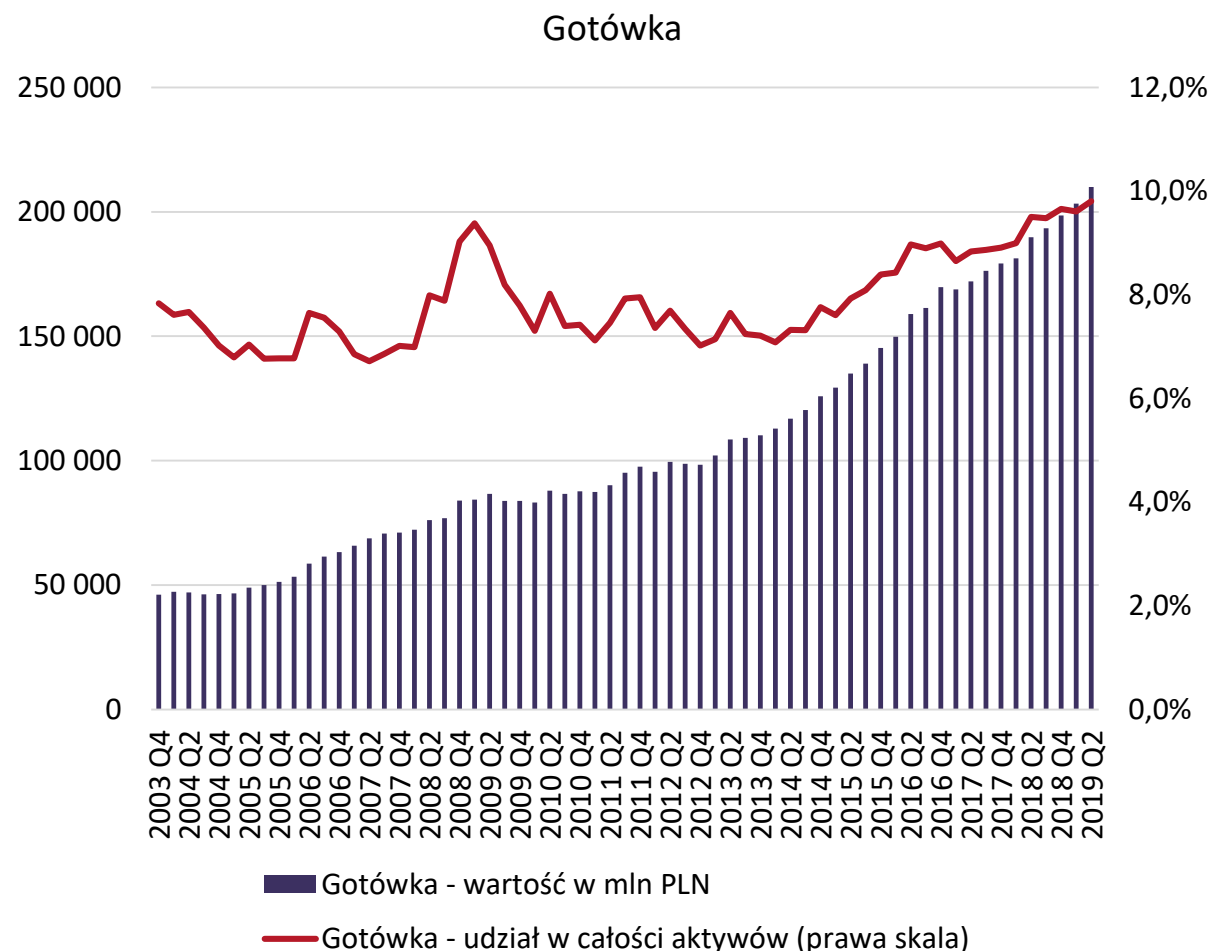
Drugim najważniejszym składnikiem aktywów finansowych gospodarstw domowych są udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, których udział w całości aktywów wyniósł około 25,1%.

Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-
rentowe i standaryzowanych gwarancji
odpowiadały za około 14,0% aktywów
finansowych.

Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych w II kwartale 2019 r.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – gotówka

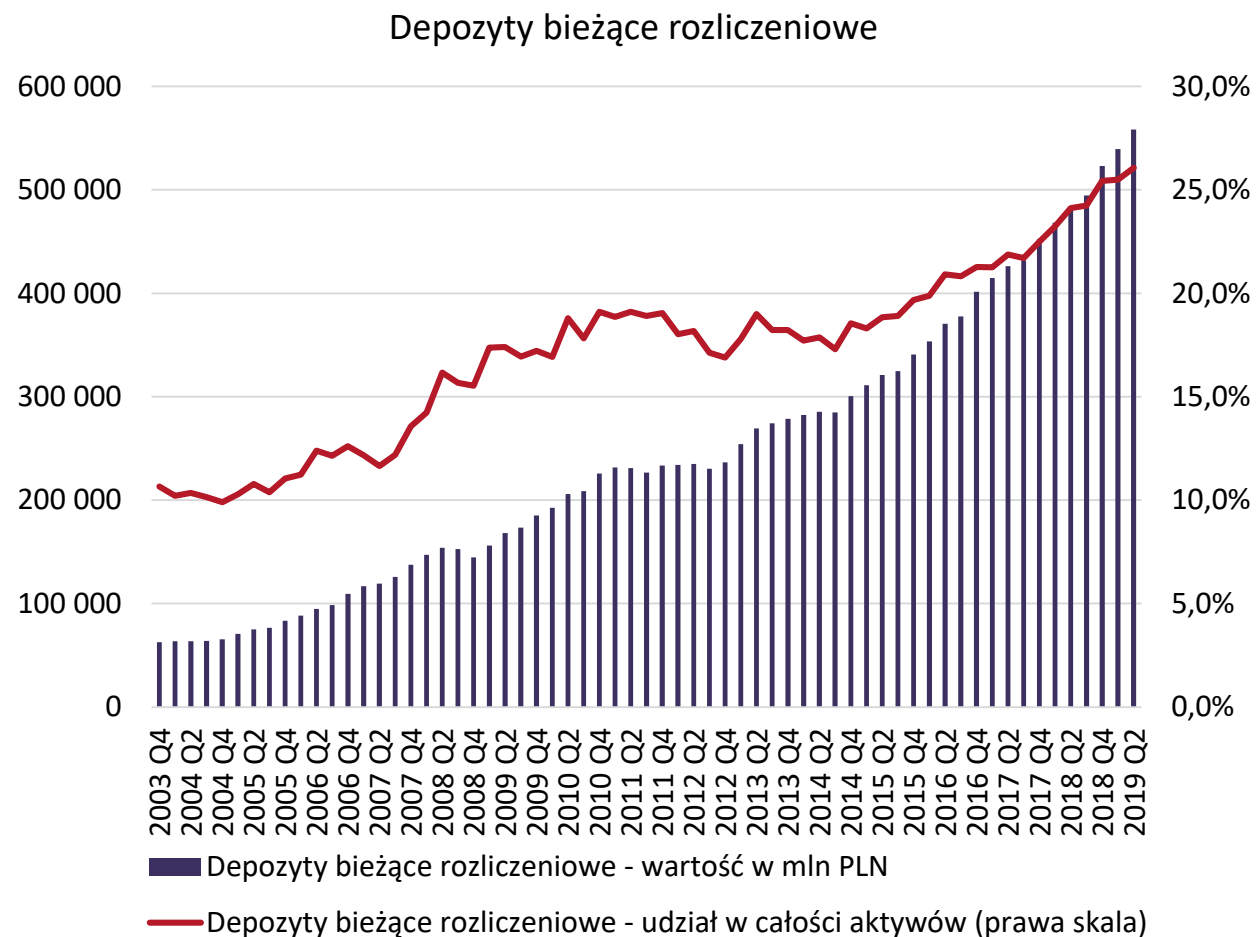

Wartość gotówki w aktywach finansowych gospodarstw domowych wyniosła na koniec II kwartału br. 210.019 mln PLN. Jest to najwyższy poziom gotówki od momentu transformacji ustrojowej. Poziom gotówki wzrósł o 10,7% w porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego i o 3,3% w stosunku do kwartału wcześniejszego.

Udział gotówki w aktywach finansowych gospodarstw domowych wyniósł 9,6% i był o 0,3 p. proc. większy niż w II kw. 2018 r i o 0,2 p. proc. większy niż kwartał wcześniej.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – depozyty bieżące rozliczeniowe

Depozyty bieżące rozliczeniowe to największy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych. W tej pozycji zgromadziliśmy 558.297 mln PLN i tak jak w przypadku gotówki, tak i tu mamy do czynienia z rekordowo wysoką wartością. W porównaniu do II kw. 2018 r. wartość depozytów wzrosła o 15,9%.

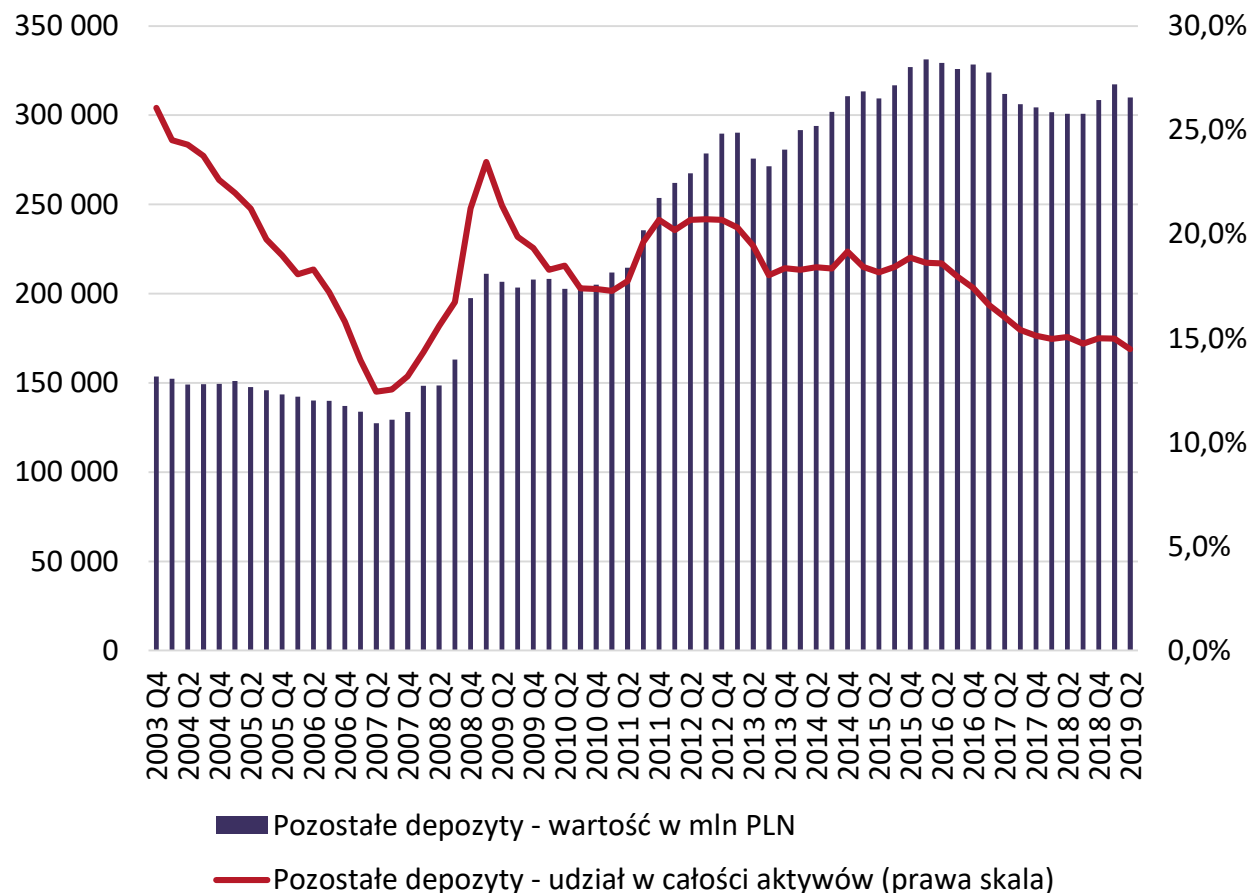
Udział depozytów bieżących rozliczeniowych w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych wyniósł na koniec II kwartału 2019 r. 26,1%, tj. był o 2,0 p. proc. większy w ujęciu rocznym i o 0,6 p. proc. większy w ujęciu kwartalnym.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – pozostałe depozyty

Pozostałe depozyty

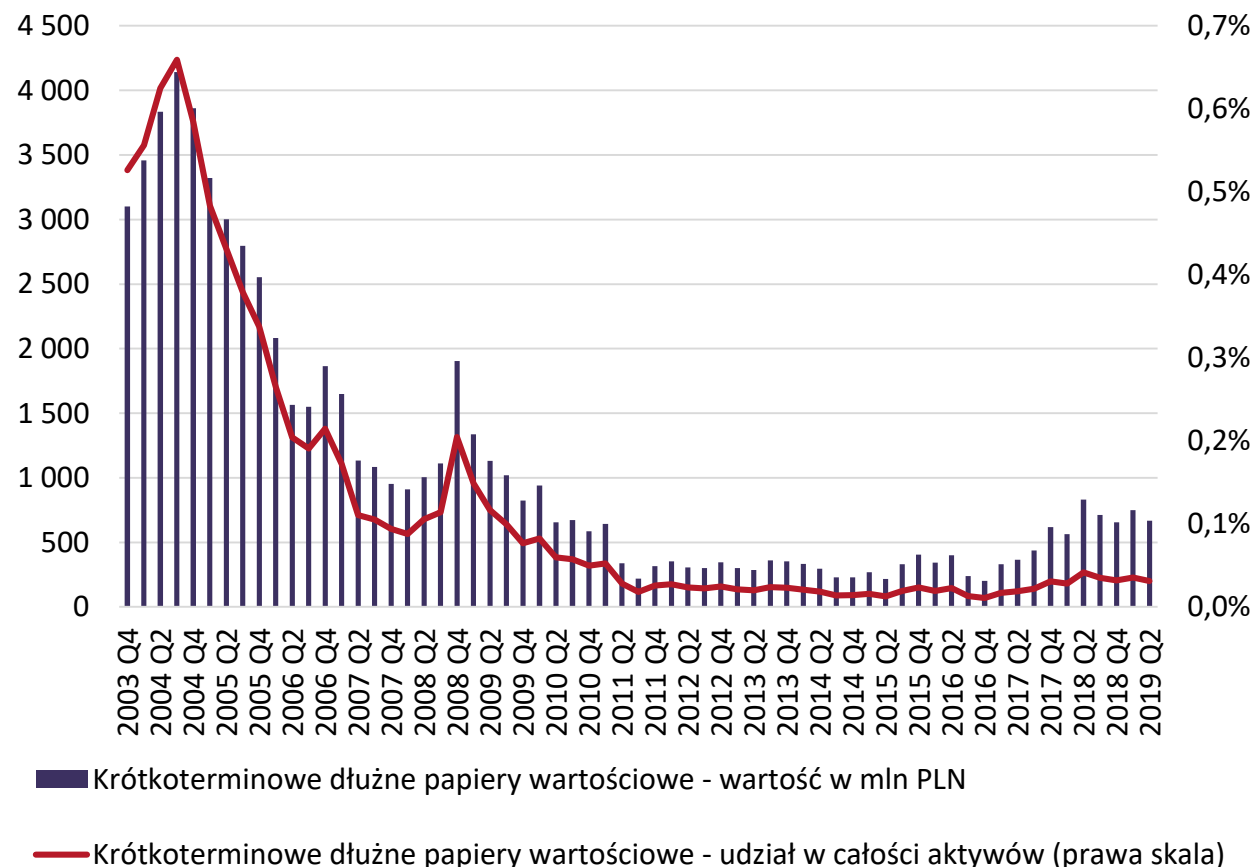
Pozostałe depozyty to drugi największy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych, za depozytami bieżącymi i przed gotówką. Na koniec II kwartału 2019 r. wartość tej pozycji wyniosła 309.946 mln PLN i była o 3,0% większa w ujęciu rocznym i jednocześnie o 2,3% mniejsza w ujęciu kwartalnym.

Udział pozostałych depozytów w całości aktywów finansowych systematycznie spada, mimo pojedynczych wzrostów. Jeszcze w 2003 roku ich udział wynosił 26,1%, obecnie natomiast kształtuje się na poziomie 14,5%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe

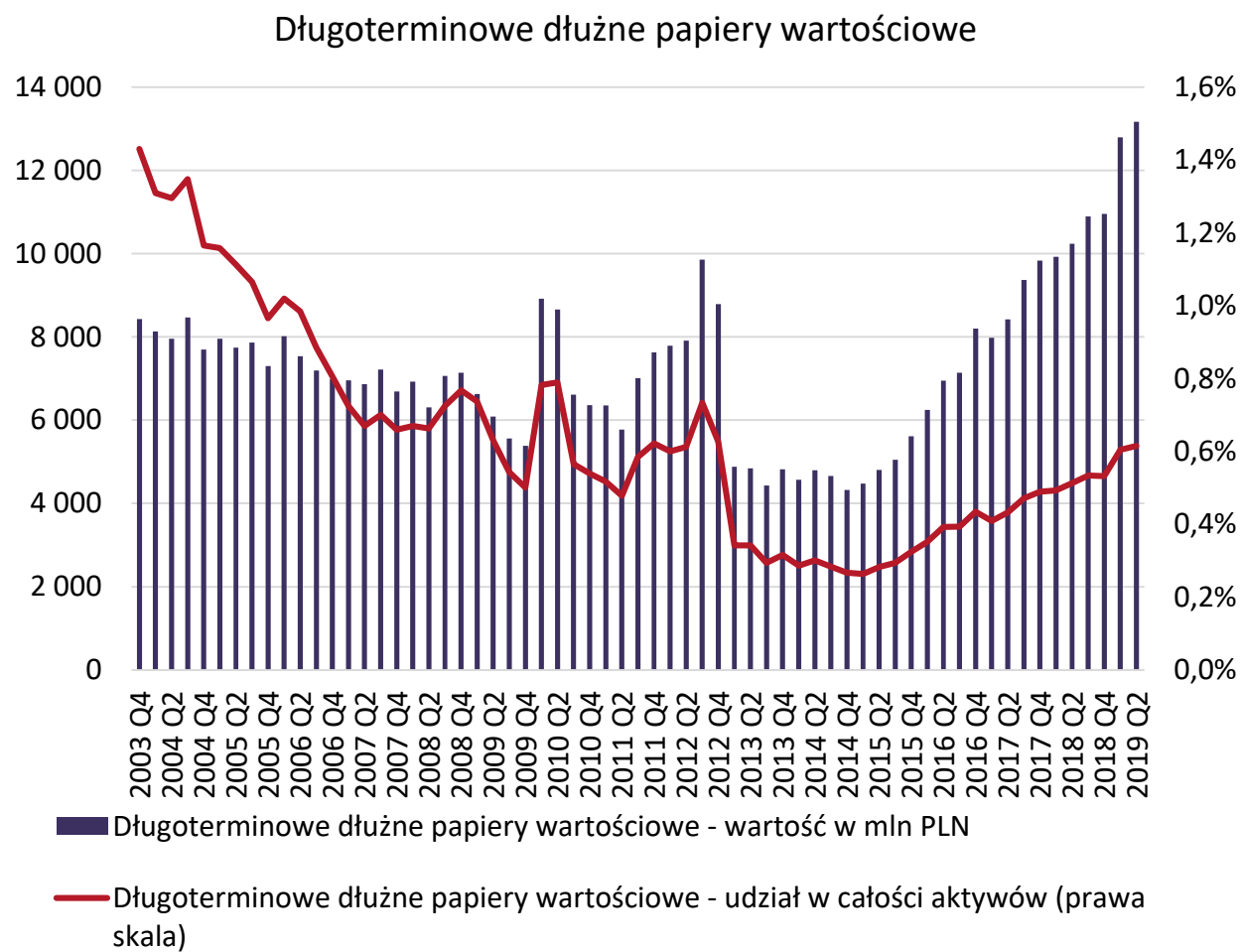
Wartość krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych wyniosła na koniec drugiego kwartału 2019 r. 667 mln PLN. W ujęciu rocznym odnotowano spadek aż o 19,8% (największy procentowy spadek w tym kwartale), w ujęciu kwartalnym natomiast o 11,1%. Trzeba jednak podkreślić, że tak „efektywne” procentowe wyniki to efekt wysokiej bazy z poprzedniego kwartału.

Udział krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych w całości aktywów finansowych jest praktycznie niezauważalny (0,036%). Nawet w swoich „najlepszych” latach, 2003-2004, nie przekroczył jednego procenta.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – długoterminowe dłużne papiery wartościowe

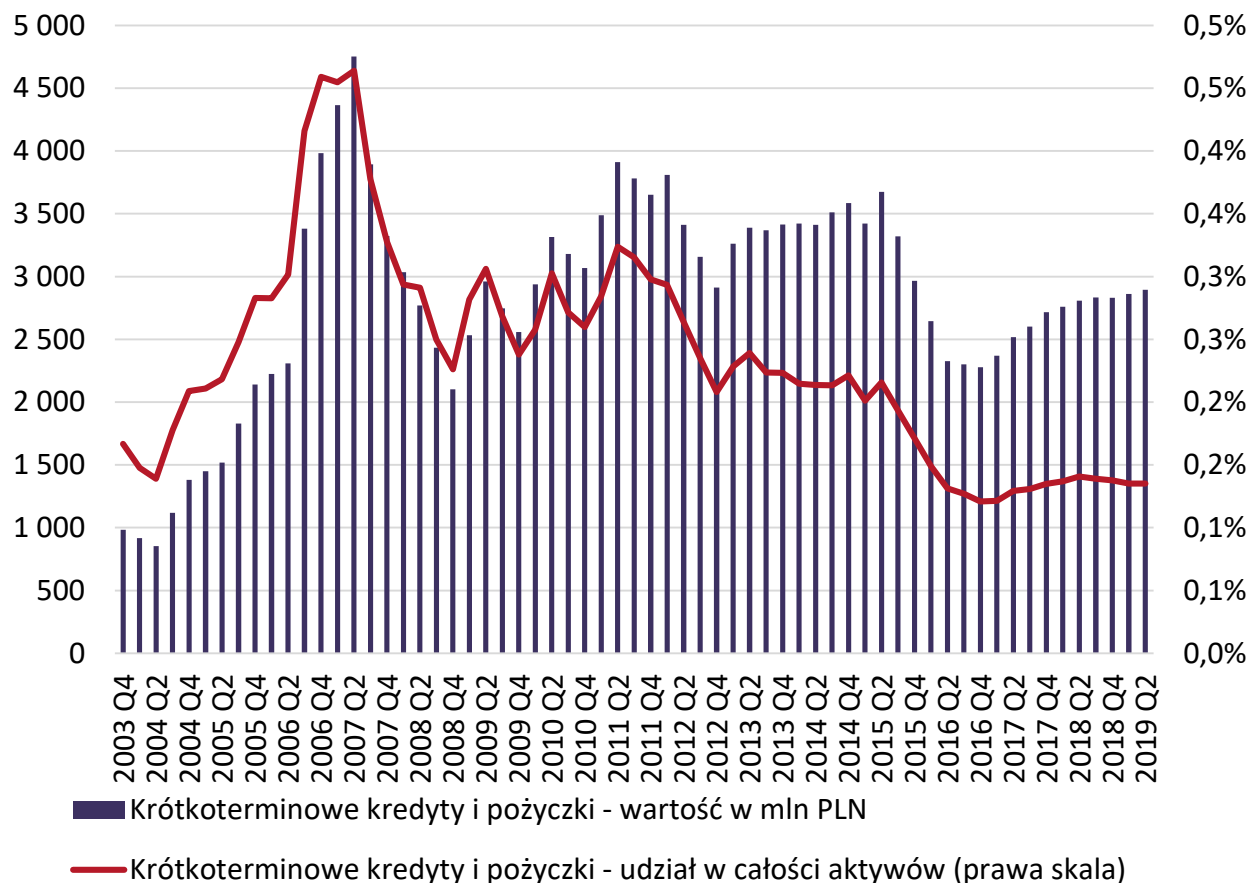
Długoterminowe dłużne papiery wartościowe wyniosły na koniec II kw. 2019 r. 13.169 mln PLN. W porównaniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego mamy do czynienia ze wzrostem na poziomie 28,7%. W ujęciu kwartalnym wartość tej pozycji wzrosła o 2,9%. Jest to najwyższa wartość tego składnika od momentu transformacji ustrojowej.

Warto zauważyć, że choć bardzo powoli, to udział tej pozycji w całości aktywów systematycznie rośnie. Na koniec 2015 roku udział długoterminowych dłużnych papierów wartościowych wyniósł 0,3%, aktualnie wzrósł do 0,6%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – krótkoterminowe kredyty i pożyczki

Krótkoterminowe kredyty i pożyczki

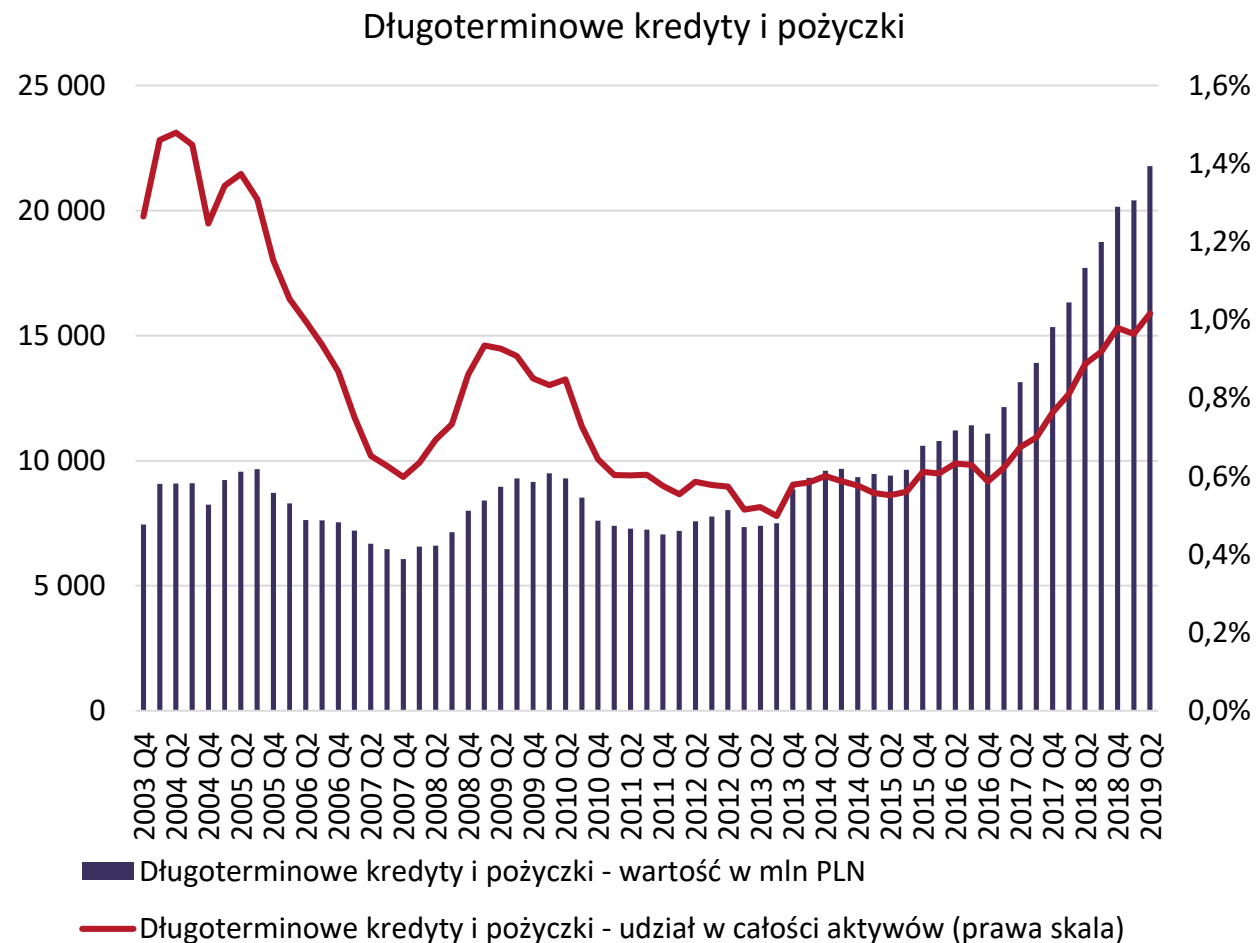

Krótkoterminowe kredyty i pożyczki to trzeci najmniejszy składnik aktywów finansowych gospodarstw domowych. Na koniec drugiego kwartału wartość tej pozycji wyniosła 2.895 mln PLN, tj. była o 3,1% większa niż w analogicznym kwartale roku poprzedniego.

Udział tego składnika w całości aktywów od trzynastu kwartałów utrzymuje się w okolicach 0,1%. Nawet kiedy wartość osiągała rekordowo wysokie poziomy (przełom lat 2006 i 07) to udział nie przekraczał 0,5%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – długoterminowe kredyty i pożyczki

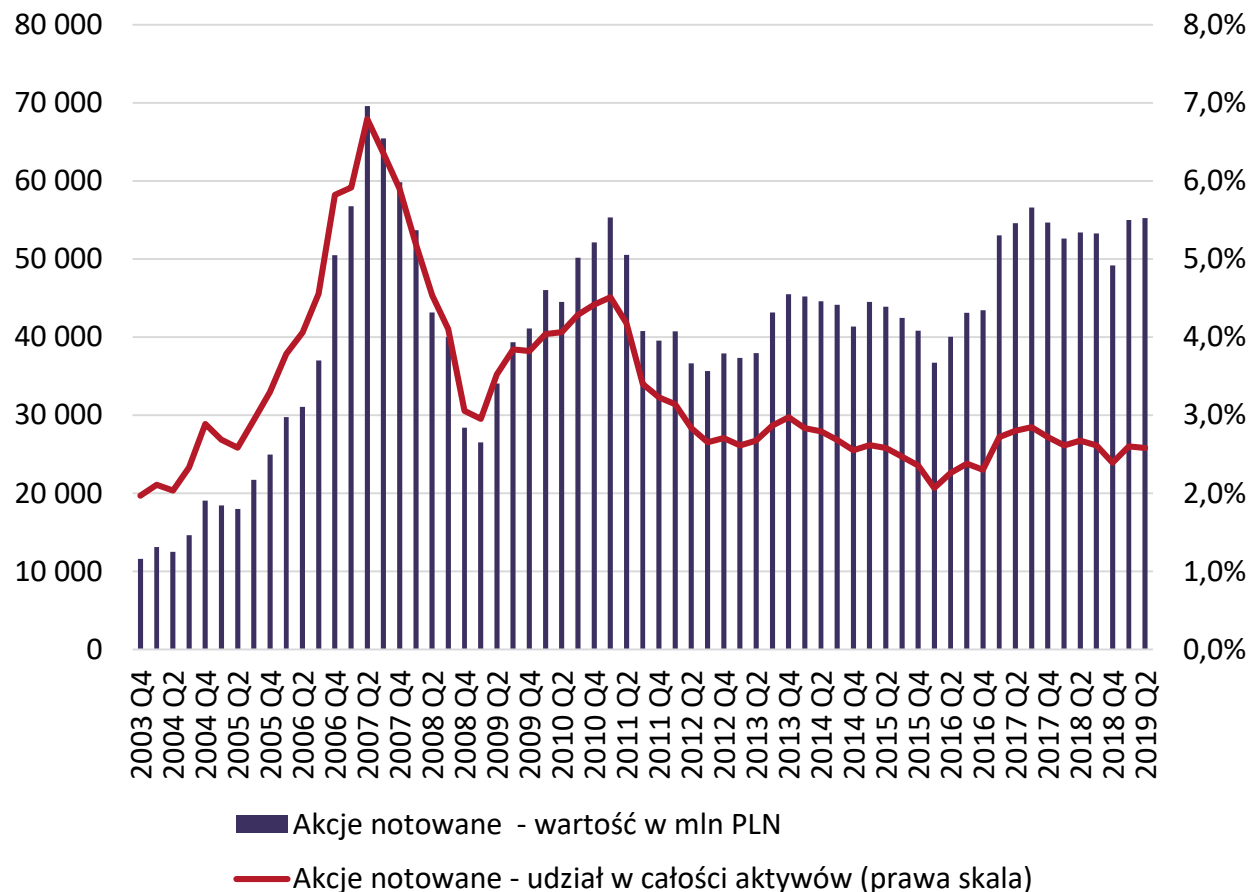
Wartość długoterminowych kredytów i pożyczek rośnie nieprzerwanie od IV kwartału 2016 roku. Na koniec II kw. 2019 r. wartość tego składnika wyniosła 21.771 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 22,9% i o 6,7% w ujęciu kwartalnym.

Udział długoterminowych kredytów i pożyczek również systematycznie rośnie i po raz pierwszy w historii przekroczył granicę jednego procenta.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – akcje notowane

Akcje notowane

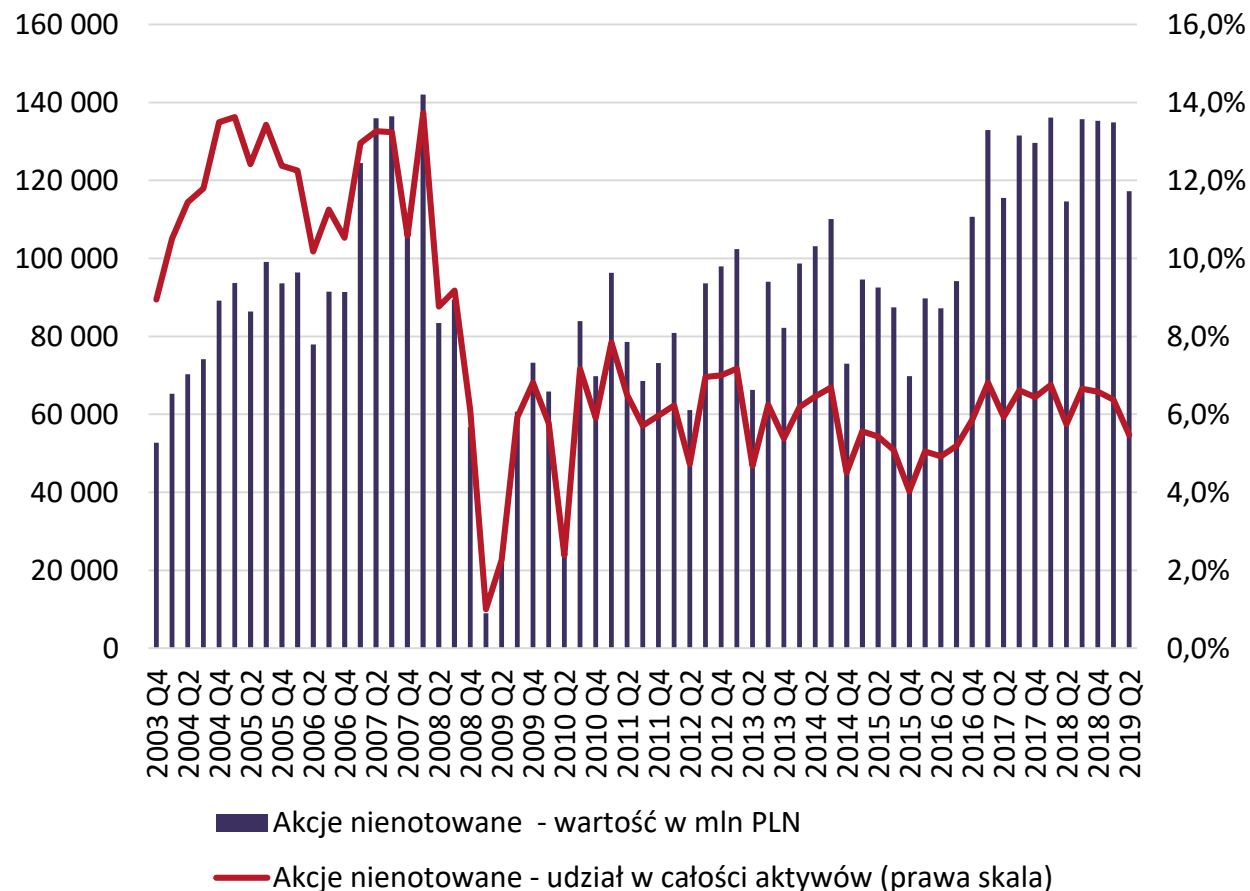
Wartość akcji notowanych jakie zgromadziły gospodarstwa domowe wyniosła na koniec drugiego kwartału 2019 r. 55.234 mln PLN. W ujęciu rocznym wartość tej pozycji wzrosła o 3,4%, w ujęciu kwartalnym o 0,4%. Jeszcze daleko nam do rekordowego II kw. 2007 roku, kiedy wartość tej pozycji wyniosła 69.590 mln PLN.

Od drugiego kwartału 2012 udział akcji notowanych w całości aktywów finansowych kształtuje się w okolicach 2,6%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – akcje nienotowane

Akcje nienotowane

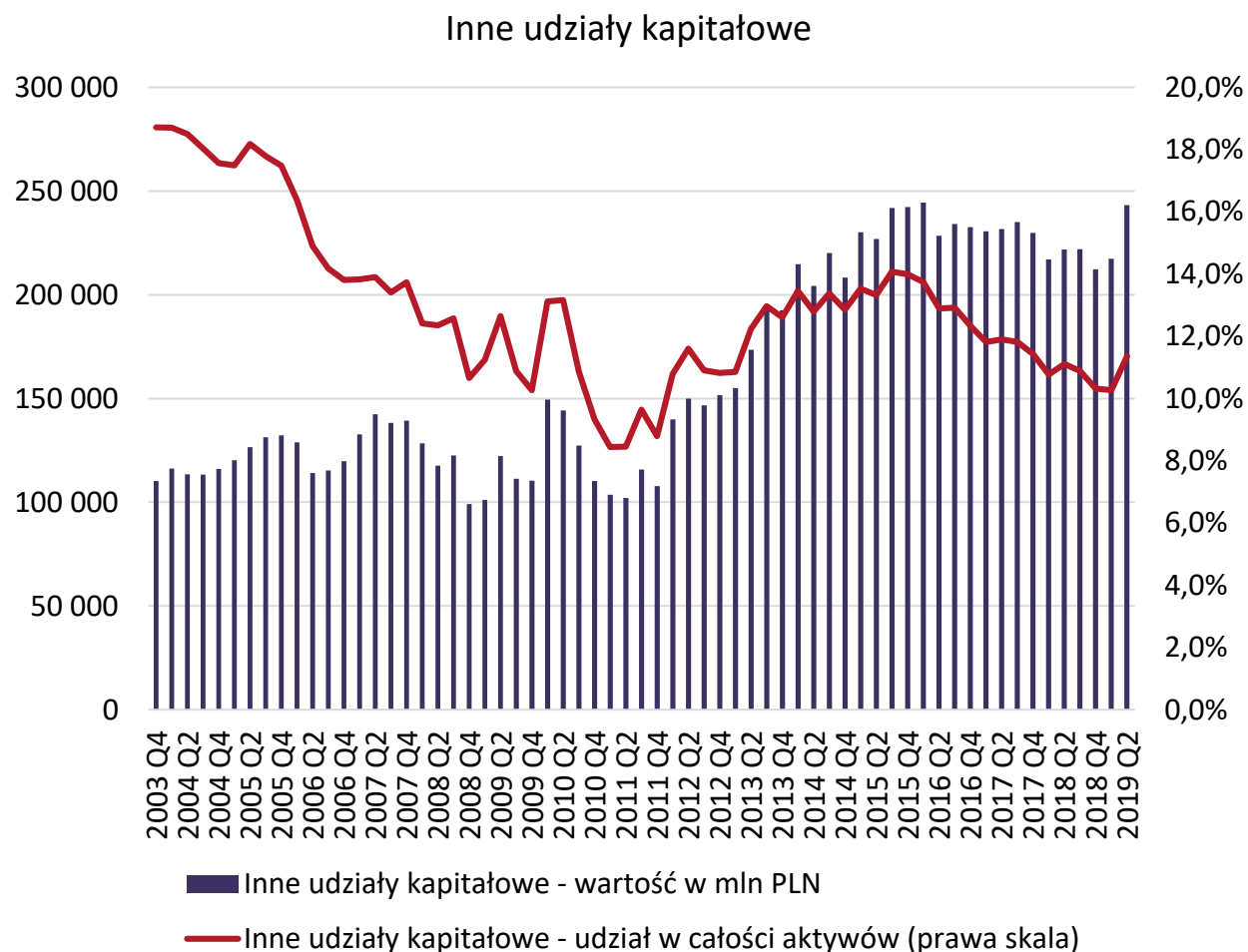

Wartość akcji nienotowanych zgromadzonych przez gospodarstwa domowe jest znacznie większa niż akcji notowanych. Wartość tego składnika wyniosła na koniec II kw. 2019 r. 117.228 mln PLN, co oznacza spadek zarówno w ujęciu rocznym (2,3%), jak i kwartalnym (13,1%).

Udział tego składnika w całości aktywów finansowych zmniejszył się do 5,5%, z 6,4% odnotowanych kwartał wcześniej. W ujęciu rocznym również odnotowano spadek, o 0,3 p. proc.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – inne udziały kapitałowe

Wartość innych udziałów kapitałowych odbiła się od trendu spadkowego, w którym utrzymywała się od 2016 r. Na koniec drugiego kwartału br. ich wartość wyniosła 243.150 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu rocznym o 9,7%, a w ujęciu kwartalnym o 11,9%.

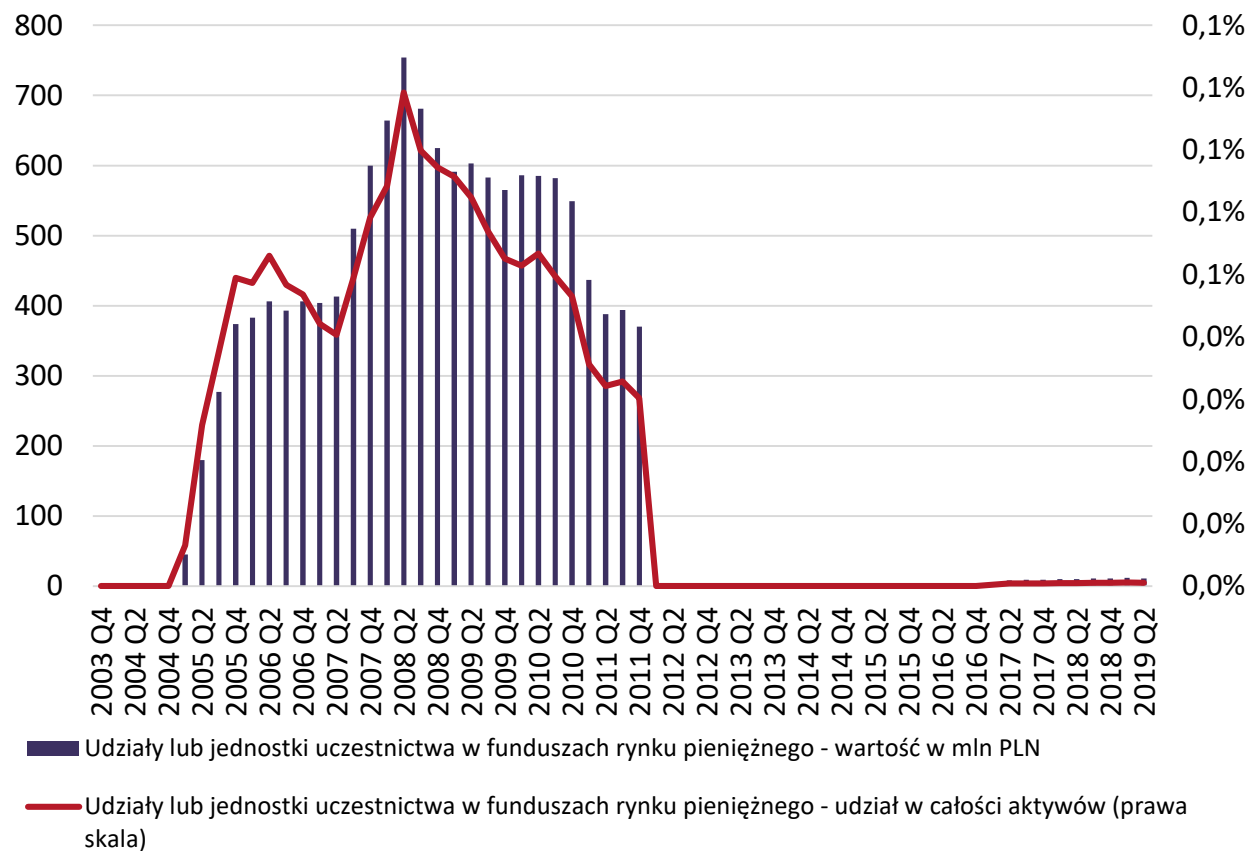
Od wspomnianego wyżej 2016 r. udział innych udziałów kapitałowych zmniejszył się o 3,6 p. proc., do 10,2%. W drugim kwartale br. udział wzrósł do 11,4%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego

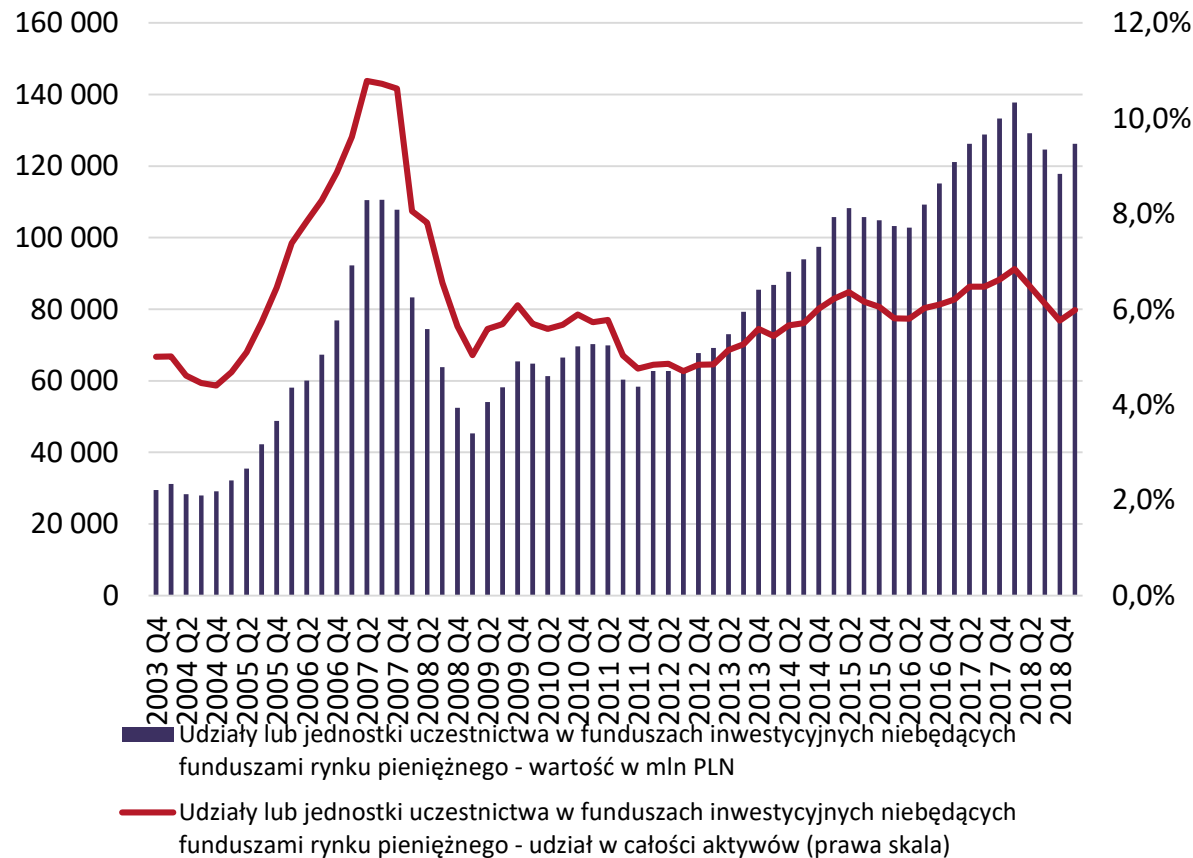
Wartość udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego w pierwszym kwartale 2012 r. spadła do zera i utrzymywała się na tym poziomie do początku 2017 r., kiedy to wzrosła do 4 mln PLN. Aktualnie wartość tej pozycji wynosi 12 mln PLN.

Udział tego składnika w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych jest właściwie niezauważalny (0,001%).

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego

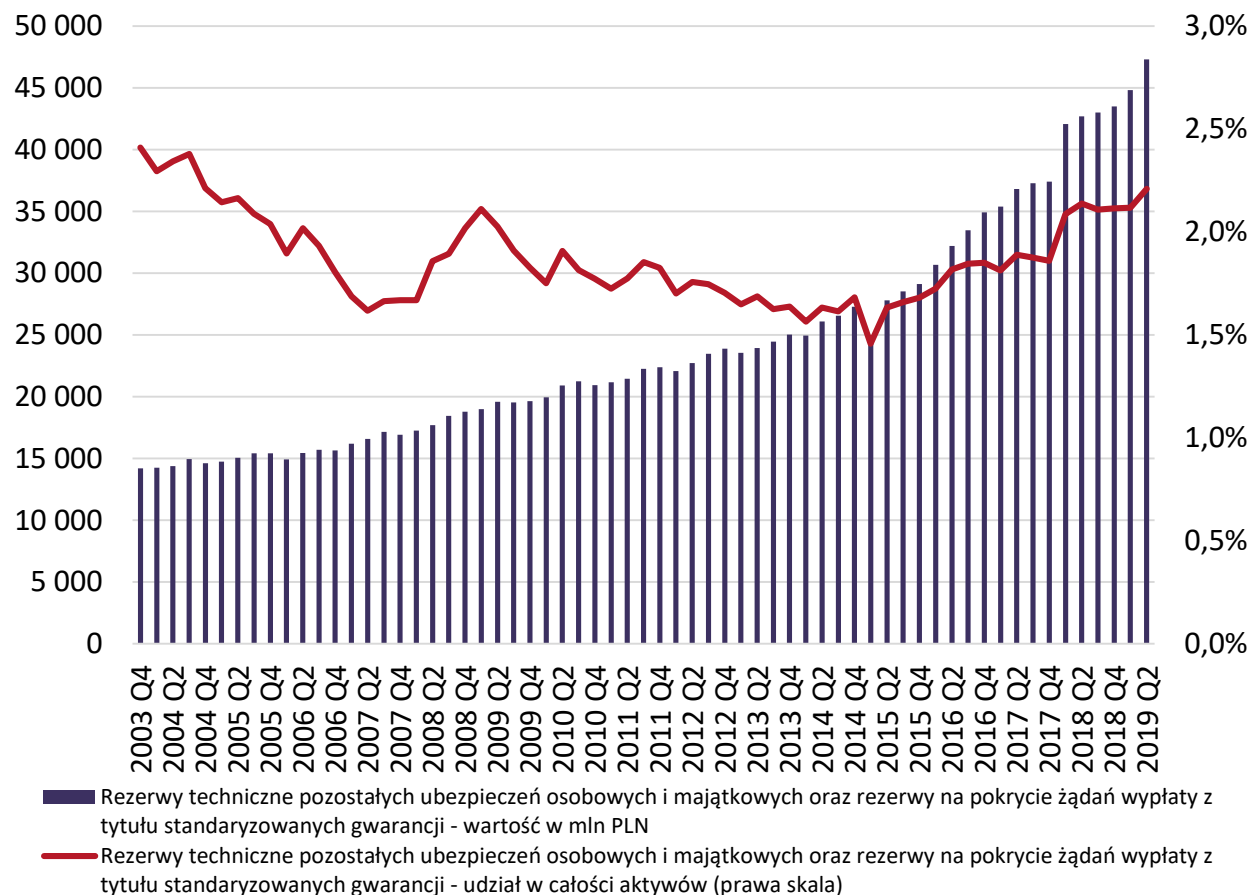
Wartość udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego wyniosła na koniec drugiego kwartału br. 128.850 mln PLN. W ujęciu kwartalnym odnotowano wzrost wartości (o 2,5%), natomiast w ujęciu rocznym odnotowano spadek, o 0,1%.

Udział tej pozycji w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych ukształtował się na poziomie 6,0%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń

Rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń

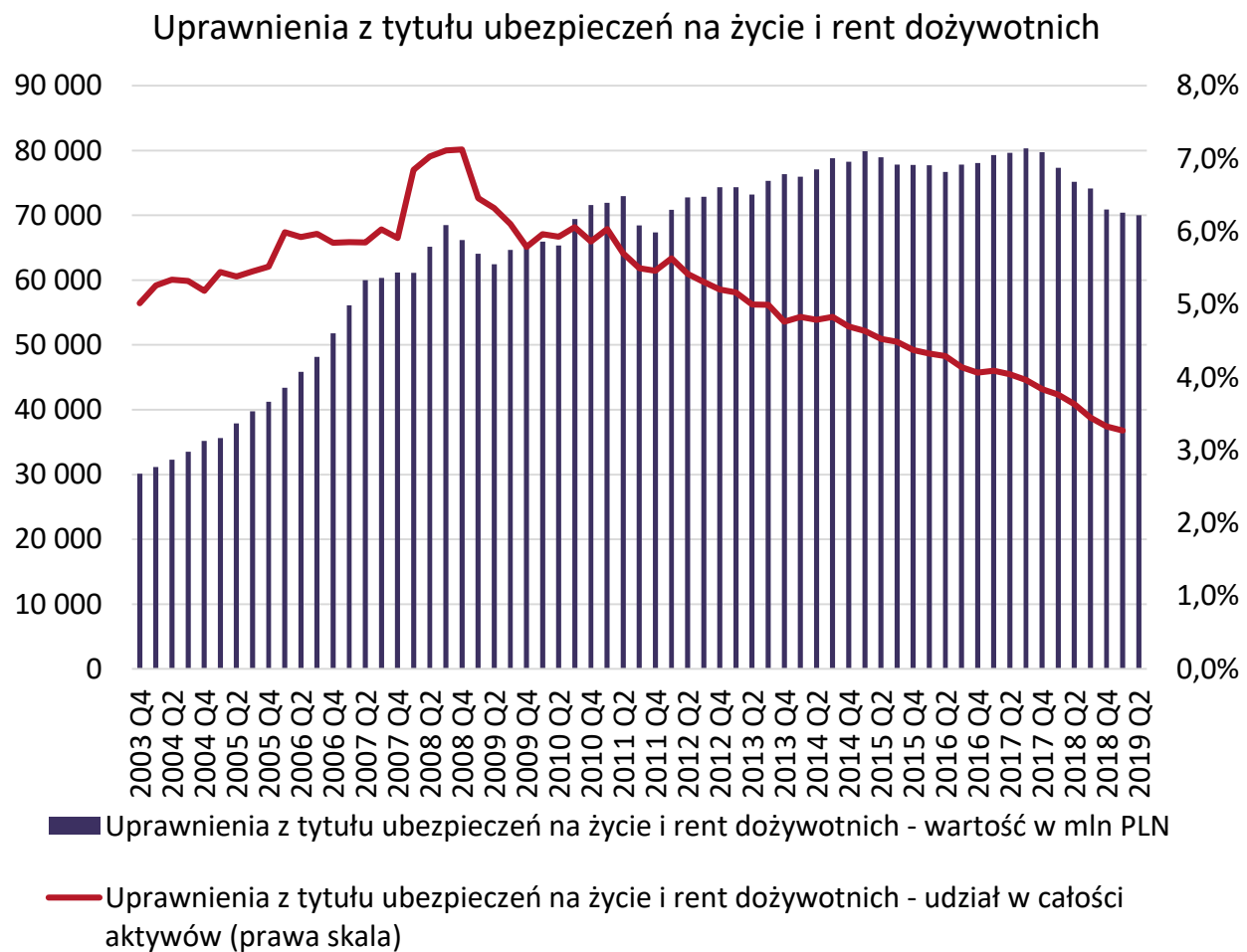

Rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń wyniosły na koniec II kw. 2019 r. 47.298 mln PLN, osiągając tym samym rekordowo wysoką wartość. W ujęciu kwartalnym rezerwy wzrosły o 5,5%, natomiast w porównaniu do analogicznego kwartału roku ubiegłego wzrost wyniósł 10,8%.

Udział rezerw w całości aktywów jest niewielki i od pięciu kwartałów wynosi około 2,1%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnych

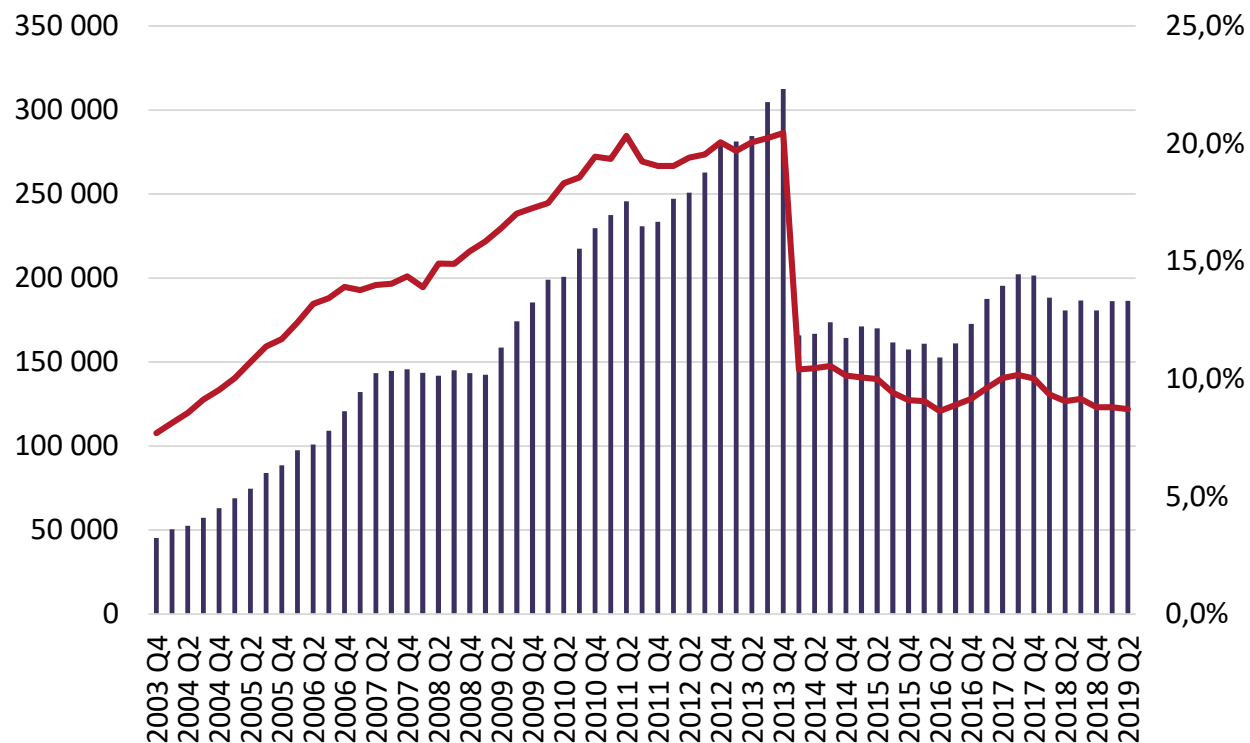
Wartość uprawnień z tytułu ubezpieczeń na życie i rent dożywotnych zmniejszyła się siódmy kwartał z rzędu i wyniosła 70.005 mln PLN. W ujęciu kwartalnym spadek wyniósł 0,5%, natomiast w ujęciu rocznym 6,9%.

Udział tej pozycji systematycznie maleje od drugiego kwartału 2012 roku. Od tego okresu udział zmniejszył się o 2,3 p. proc, do obecnych 3,3%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – uprawnienia emerytalno-rentowe

Uprawnienia emerytalno-rentowe

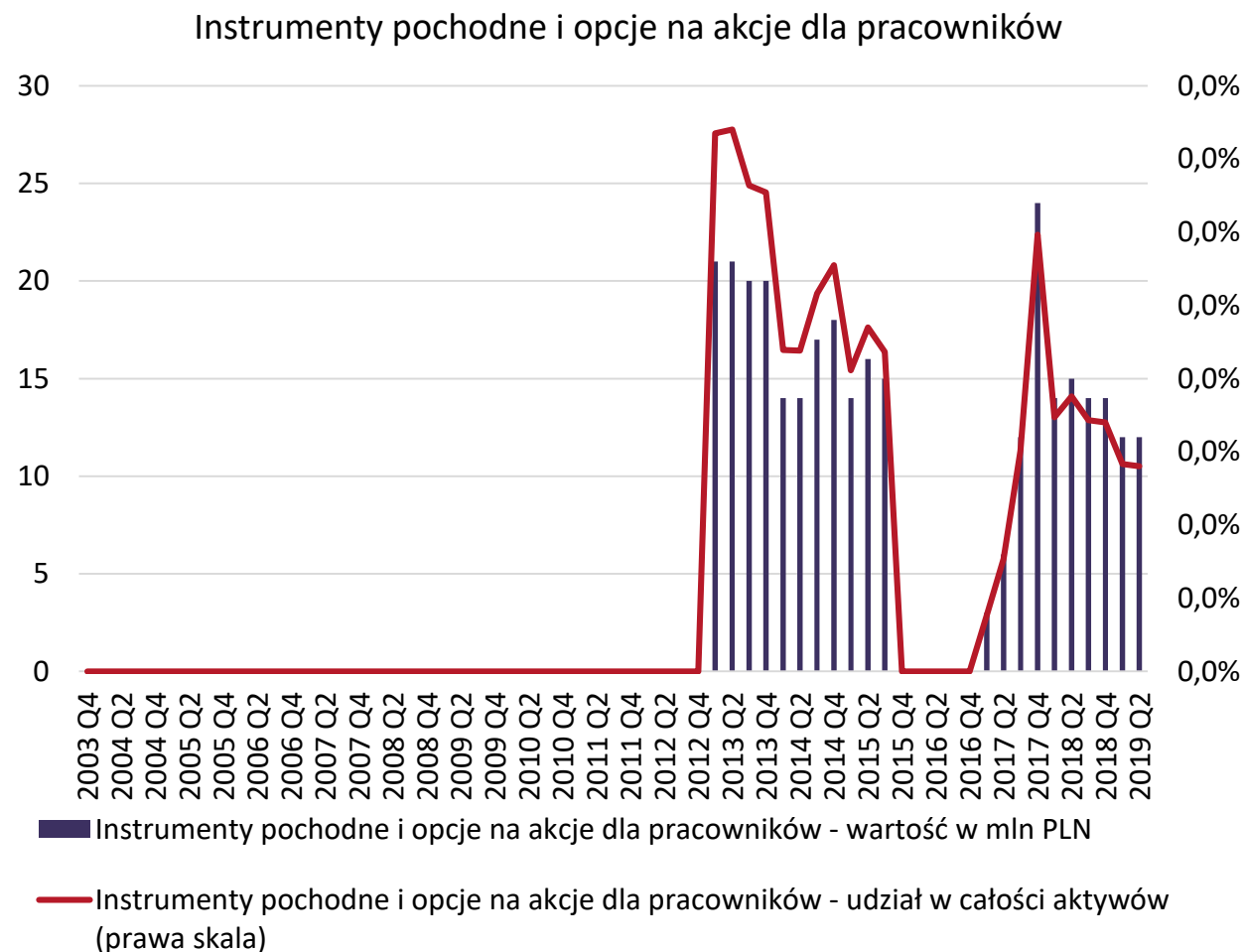
■ Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe - wartość w mln PLN
 — Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe - udział w całości aktywów (prawy skala)

Wartość uprawnień emerytalno-rentowych wyniosła na koniec drugiego kwartału 2019 r. 186.481 mln PLN, co oznacza wzrost w ujęciu kwartalnym o 0,1%, a w ujęciu rocznym o 3,1%.

Udział uprawnień emerytalno-rentowy w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych wyniósł 8,7%.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników

Wartość instrumentów pochodnych i opcji na akcje dla pracowników przez długi czas była zerowa, by na początku 2013 r. wzrosnąć do 21 mln PLN, w kolejnych kwartałach zmniejszać się do zera i znowu wzrosnąć na początku 2017 r. Aktualnie wartość tego składnika, drugi kwartał z rzędu, utrzymuje się na poziomie 12 mln PLN.

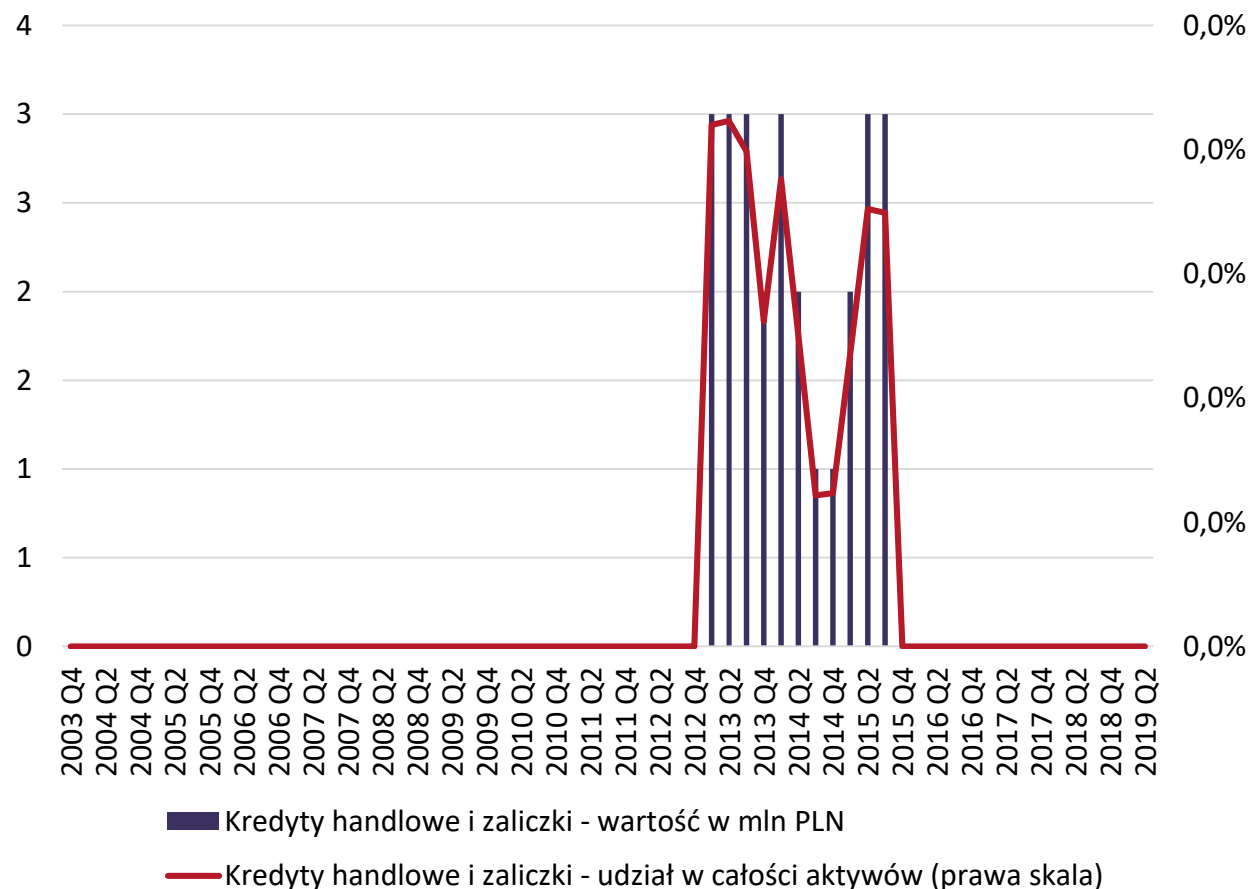
Udział tego składnika w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych jest właściwie niezauważalny (0,001%).

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – kredyty handlowe i zaliczki

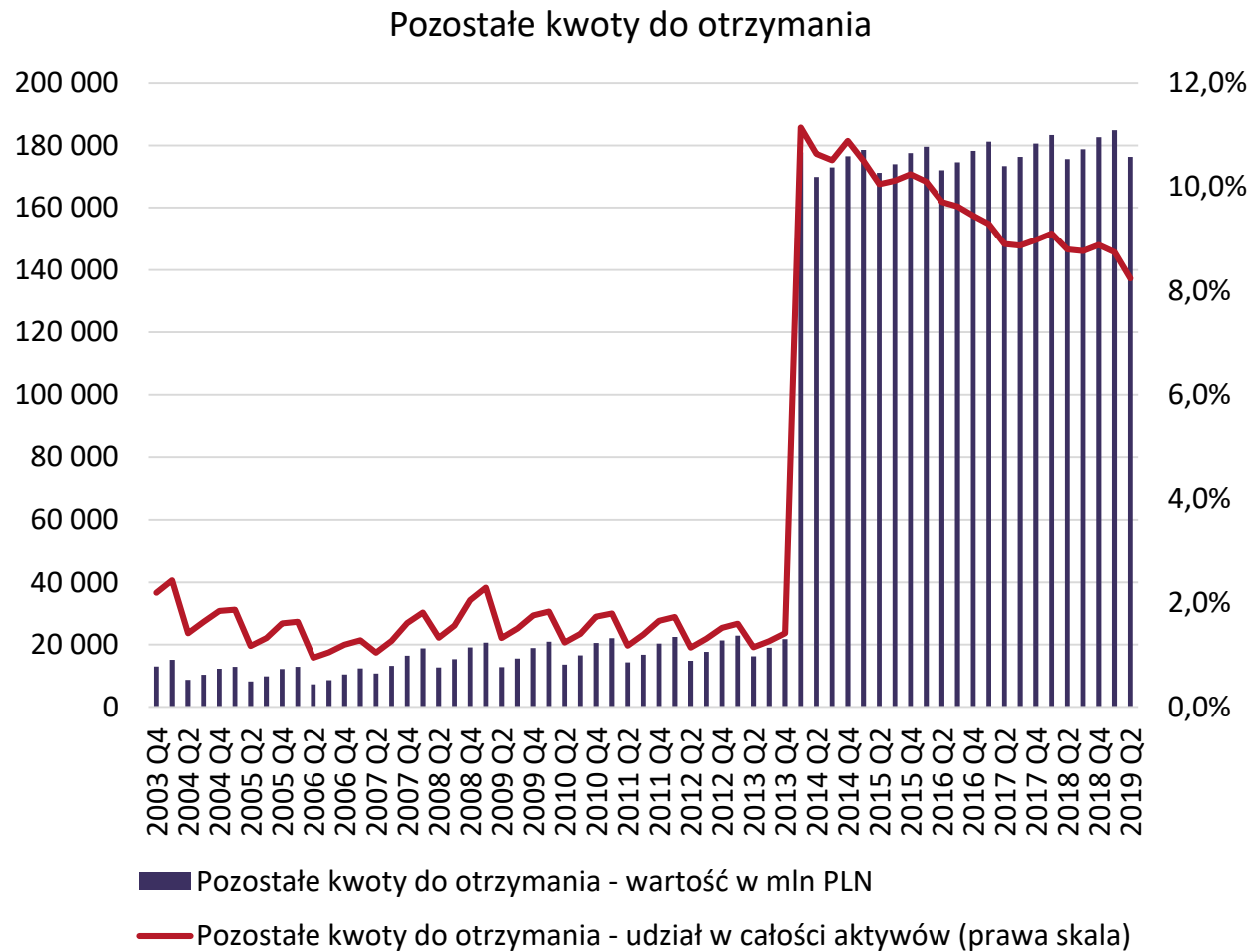
Kredyty handlowe i zaliczki

Wartość kredytów handlowych i zaliczek od piętnastu kwartałów wynosi 0.

Wartość poszczególnych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych i ich udział w całości aktywów – pozostałe kwoty do otrzymania

Wartość pozostałych kwot do otrzymania wyniosła na koniec II kwartału 2019 r. wyniosła 176.362 mln PLN, tj. spadła o 0,4% w ujęciu rocznym i 4,6% w ujęciu kwartalnym.

Udział tej pozycji w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych ukształtował się na poziomie 8,2%.

Analiza zagregowanych składników aktywów finansowych gospodarstw domowych

Na poprzednich stronach przedstawiliśmy poszczególne pozycje aktywów finansowych gospodarstw domowych. Natomiast na kolejnych pięciu stronach prezentujemy zsumowane wybrane wskaźniki oraz ich udział w całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Spis treści

Aktywa finansowe
gospodarstw domowych

Zagregowane składniki
aktywów gosp. domowych

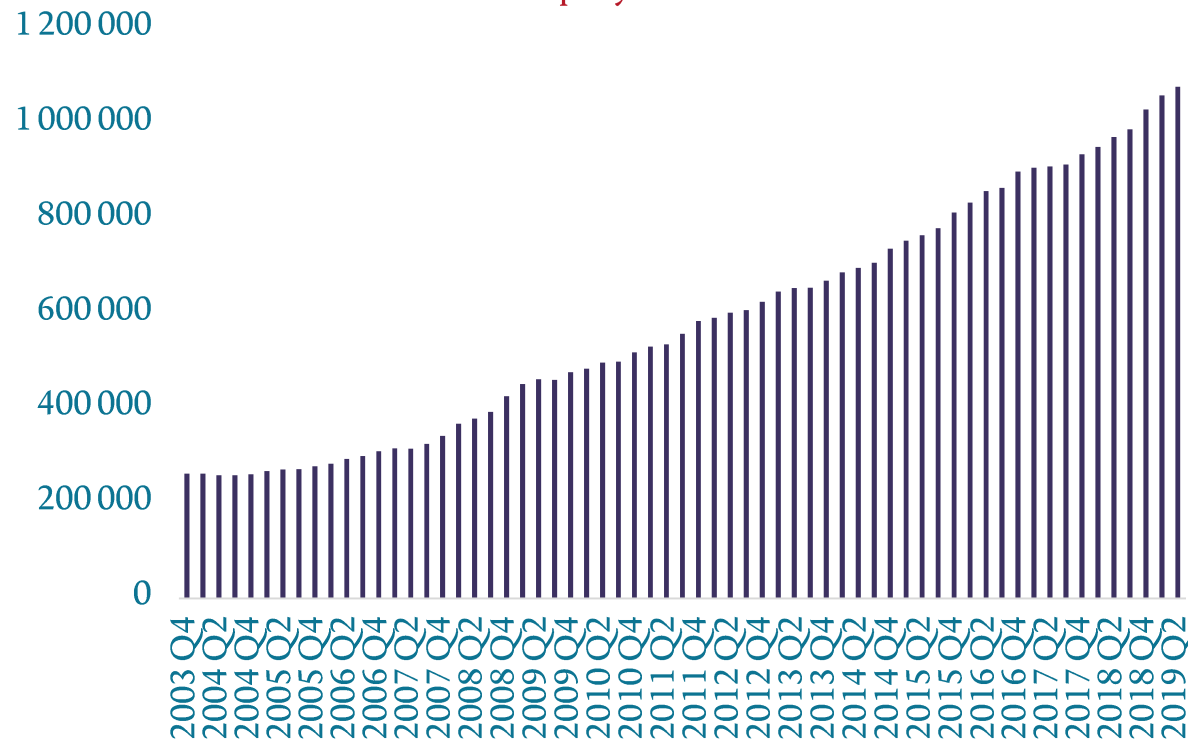
Oszczędności emerytalne

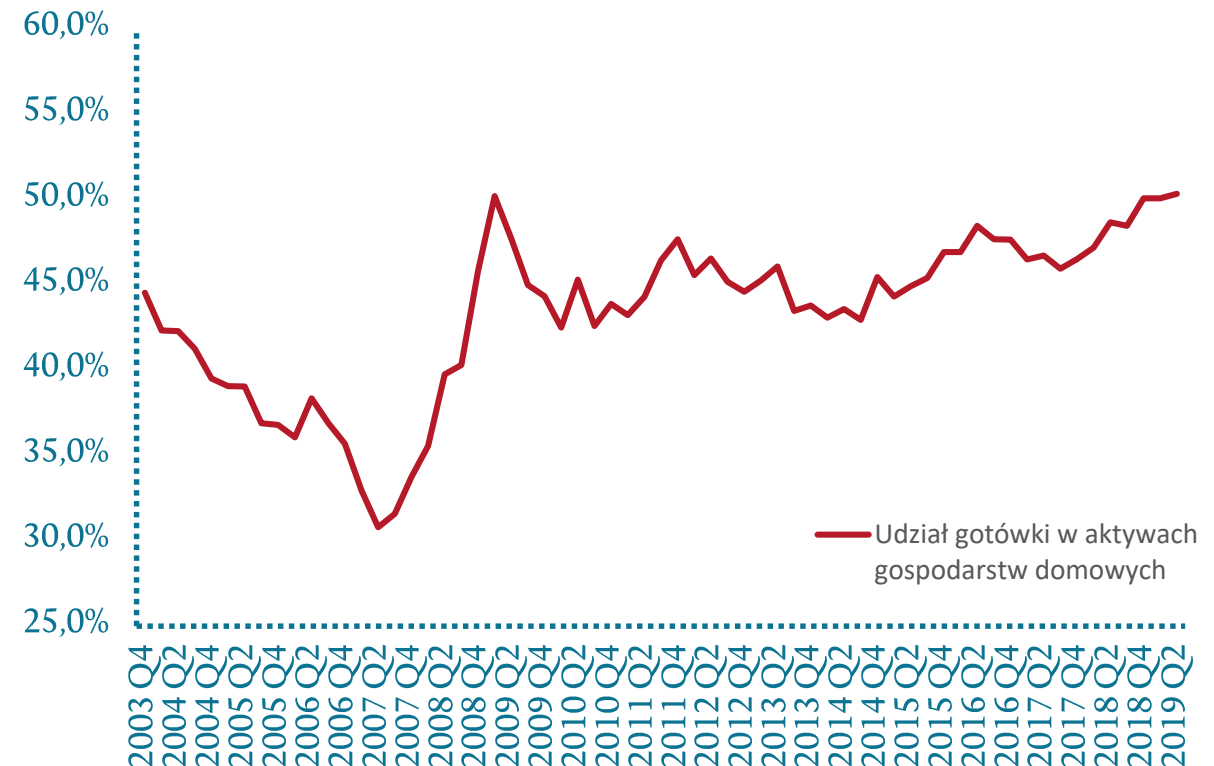
Wartość i udział gotówki oraz wszelkich form depozytów w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Poniżej prezentujemy sumę płynnych aktywów w aktywach ogółem, która w II kw. 2019 r. była najwyższa w historii i wyniosła 1.078.262 mln PLN (wzrost o 9,1% w ujęciu rocznym i 1,7% w ujęciu kwartalnym). W takim ujęciu gotówka odpowiadała za 50,4% całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Suma gotówki, depozytów rozliczeniowych oraz pozostałych depozytów

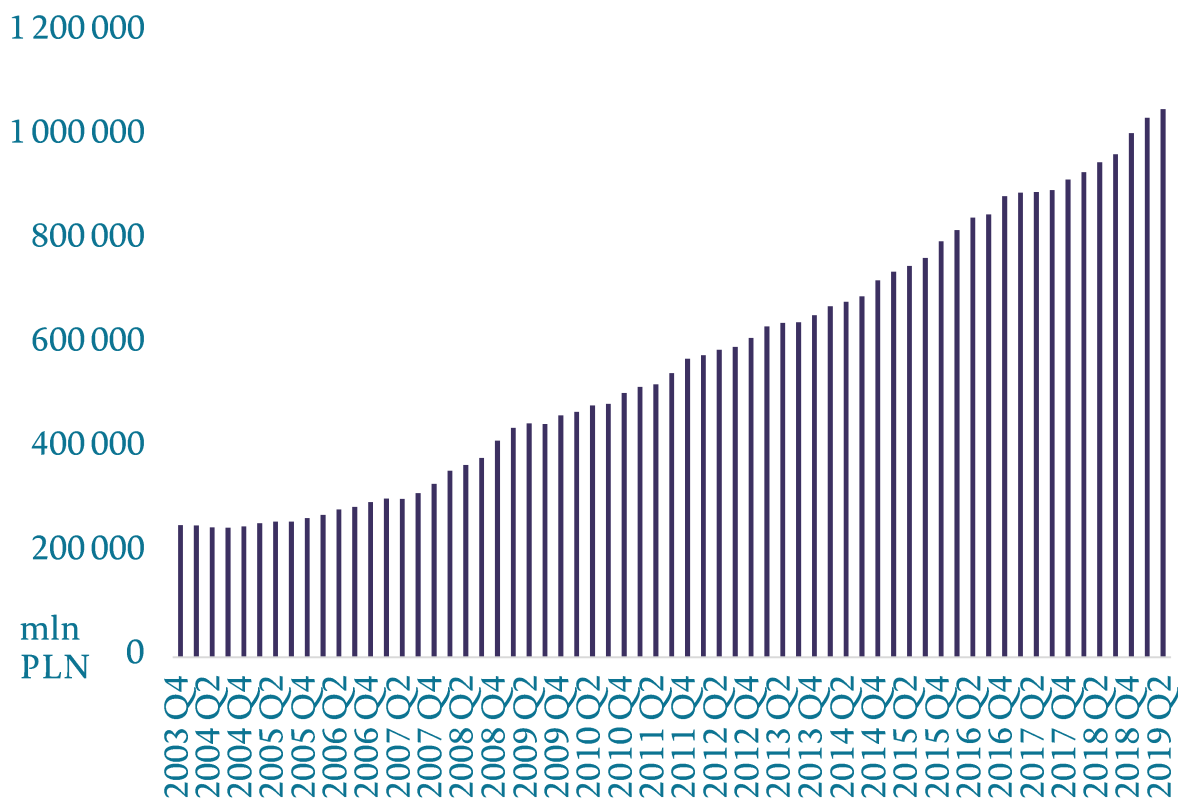
Udział całości gotówki (gotówka + depozyty bieżące rozliczeniowe) w aktywach gospodarstw domowych

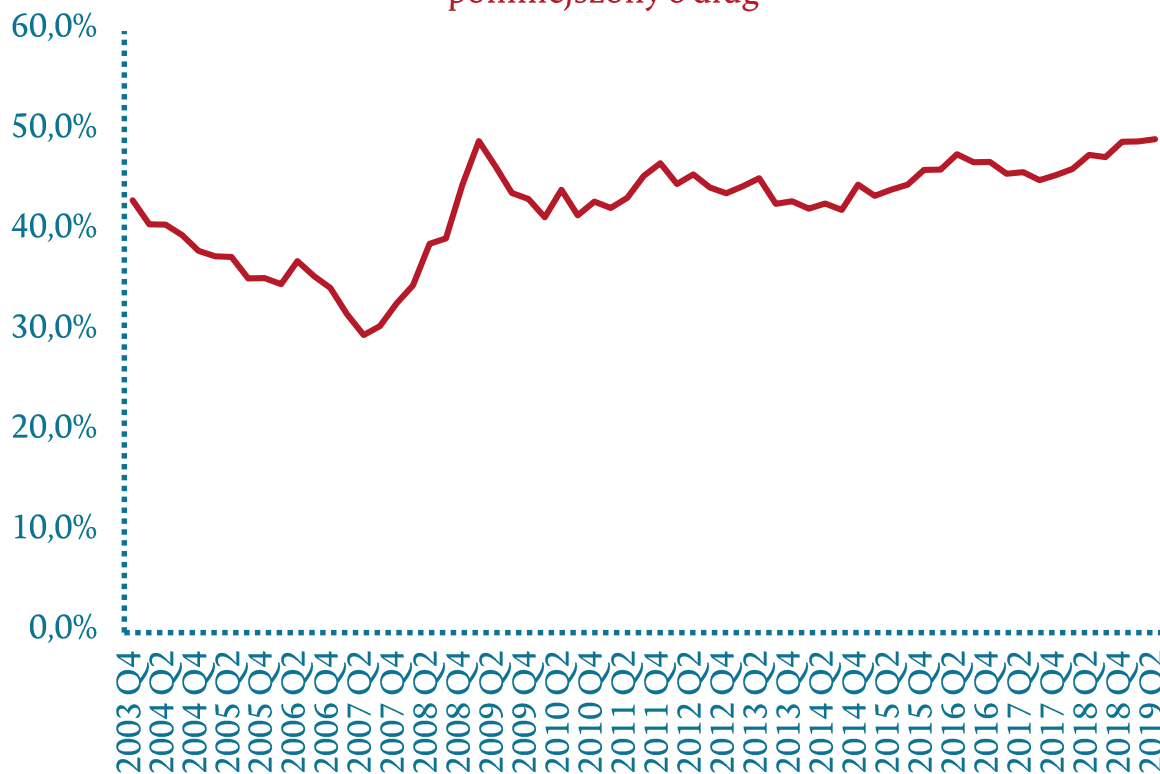
Gotówka netto: udział gotówki pomniejszonej o dług w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Suma gotówki, bieżących depozytów rozliczeniowych i pozostałych depozytów (1.078.262 mln PLN) pomniejszona o sumę krótko- i długoterminowych kredytów i pożyczek (24.666 mln PLN).

Suma płynnych aktywów pomniejszona o dług

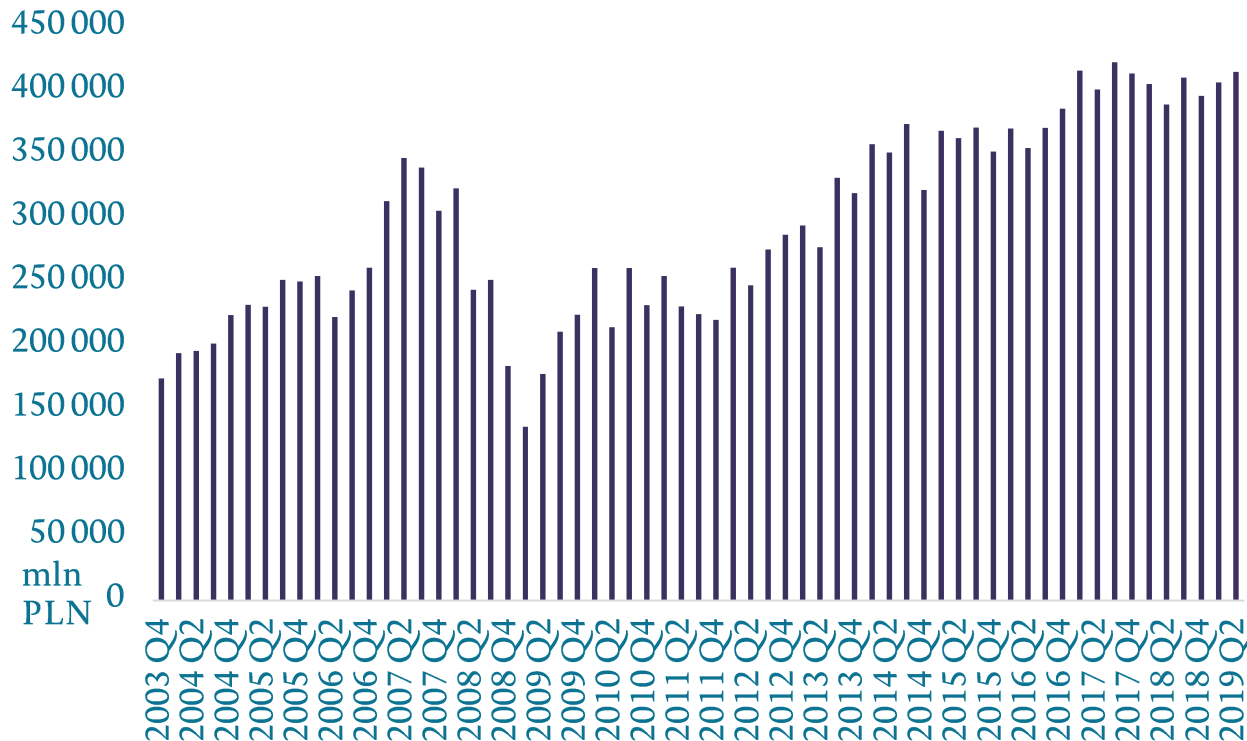
Udział gotówki w aktywach gospodarstw domowych pomniejszony o dług

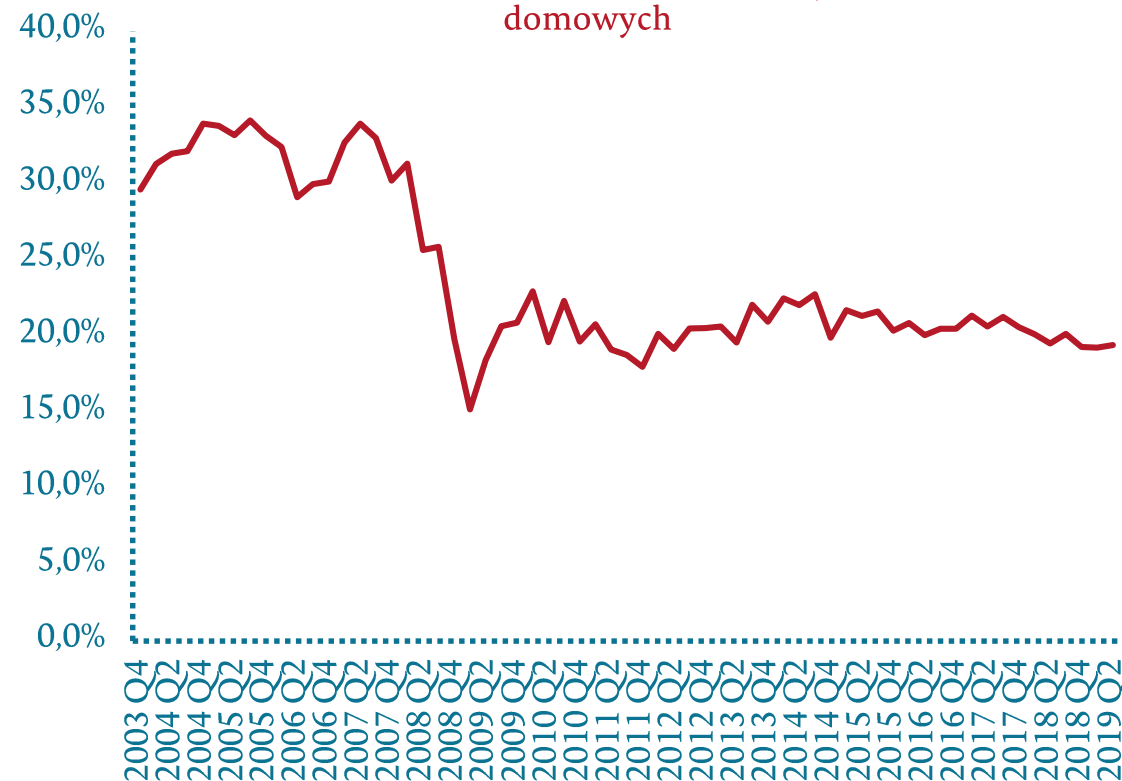
Udział udziałów kapitałowych w aktywach finansowych gospodarstw domowych

Udział wszelkich form udziałów kapitałowych – akcji notowanych, akcji nienotowanych oraz innych udziałów kapitałowych – od czwartego kwartału 2008 r. utrzymuje się w okolicach 20% całości aktywów finansowych gospodarstw domowych.

Udziały kapitałowe (akcje notowane, nienotowane, inne udziały kapitałowe) w aktywach gospodarstw domowych

Udział udziałów kapitałowych w aktywach gospodarstw domowych

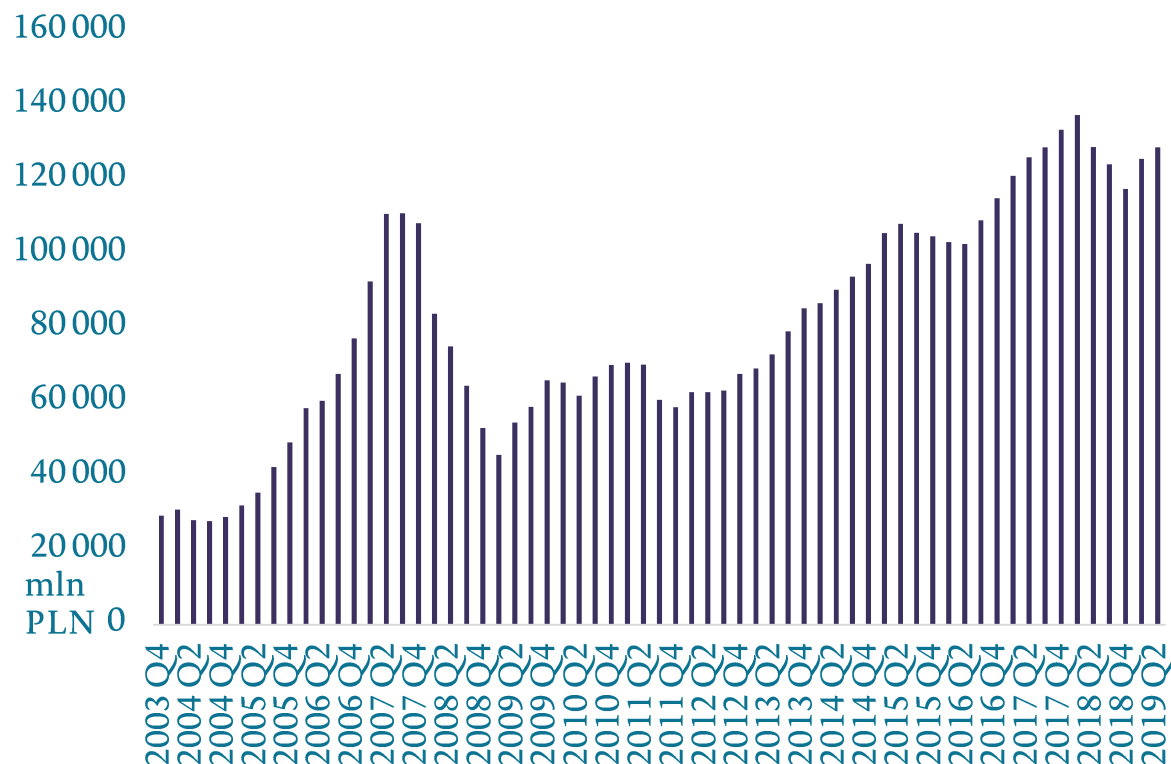

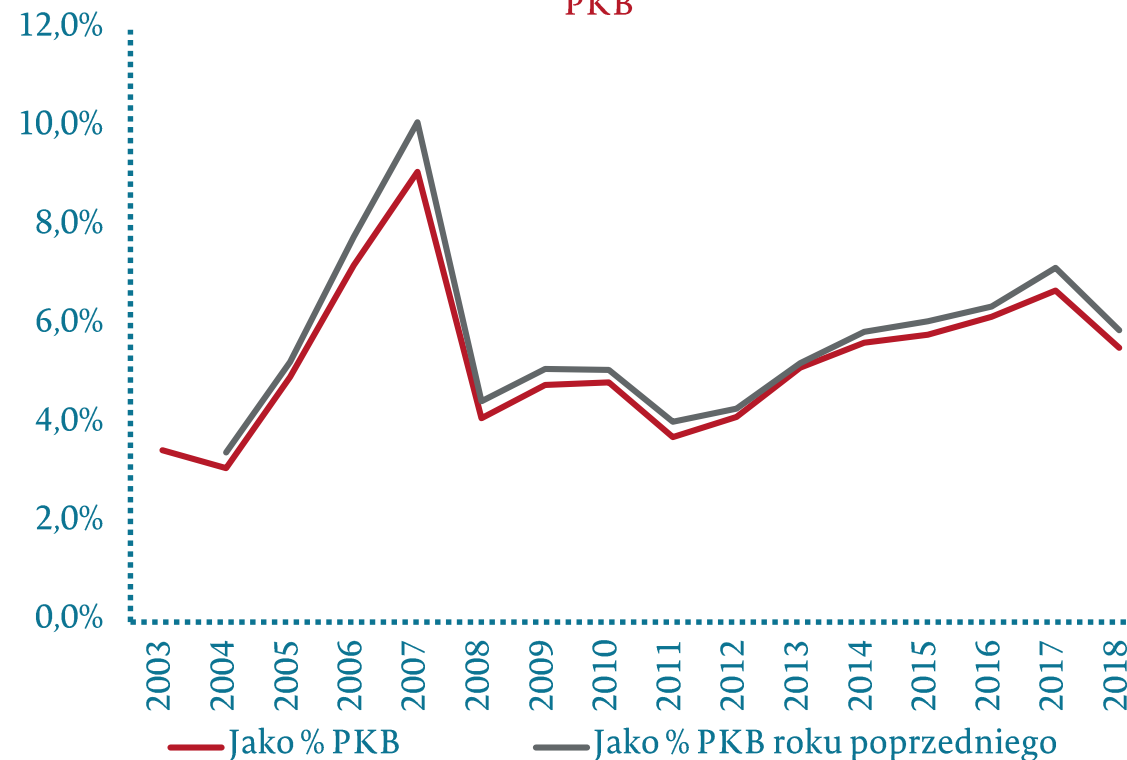
Udział udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych w aktywach finansowych gospodarstw domowych.

Suma wszelkich form udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych przedstawiona w mln PLN i jako % PKB.

Udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych

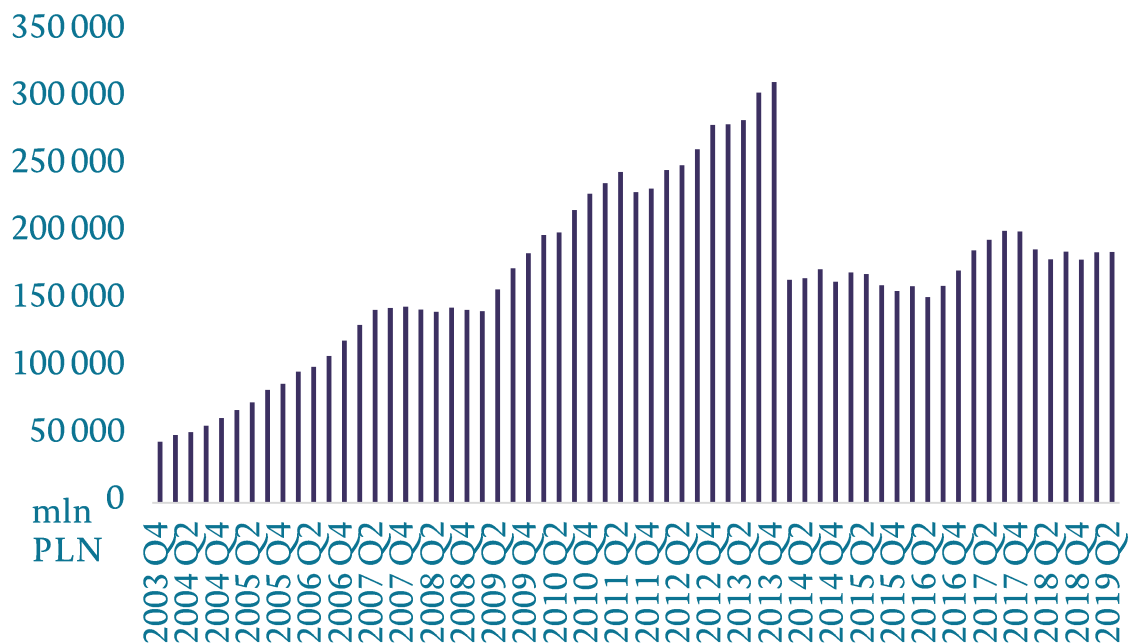
Udział udziałów lub jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w aktywach gospodarstw domowych jako % PKB

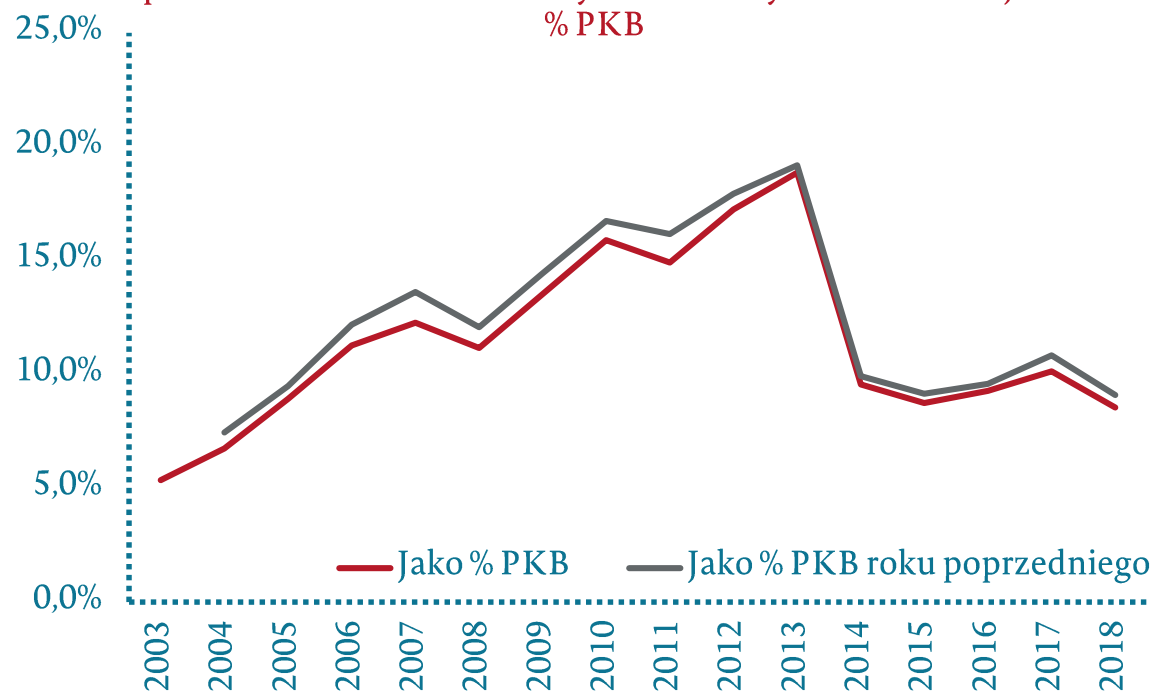
Suma rynkowych aktywów emerytalnych w aktywach gospodarstw domowych

Suma uprawnień emerytalno-rentowych, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnień do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe w aktywach finansowych gospodarstw domowych.

Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe

Uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalno-rentowych od podmiotów nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalno-rentowe jako % PKB

Oszczędności emerytalne, porównanie Polski na tle międzynarodowym, partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD

Spis treści

Aktywa finansowe
gospodarstw domowych

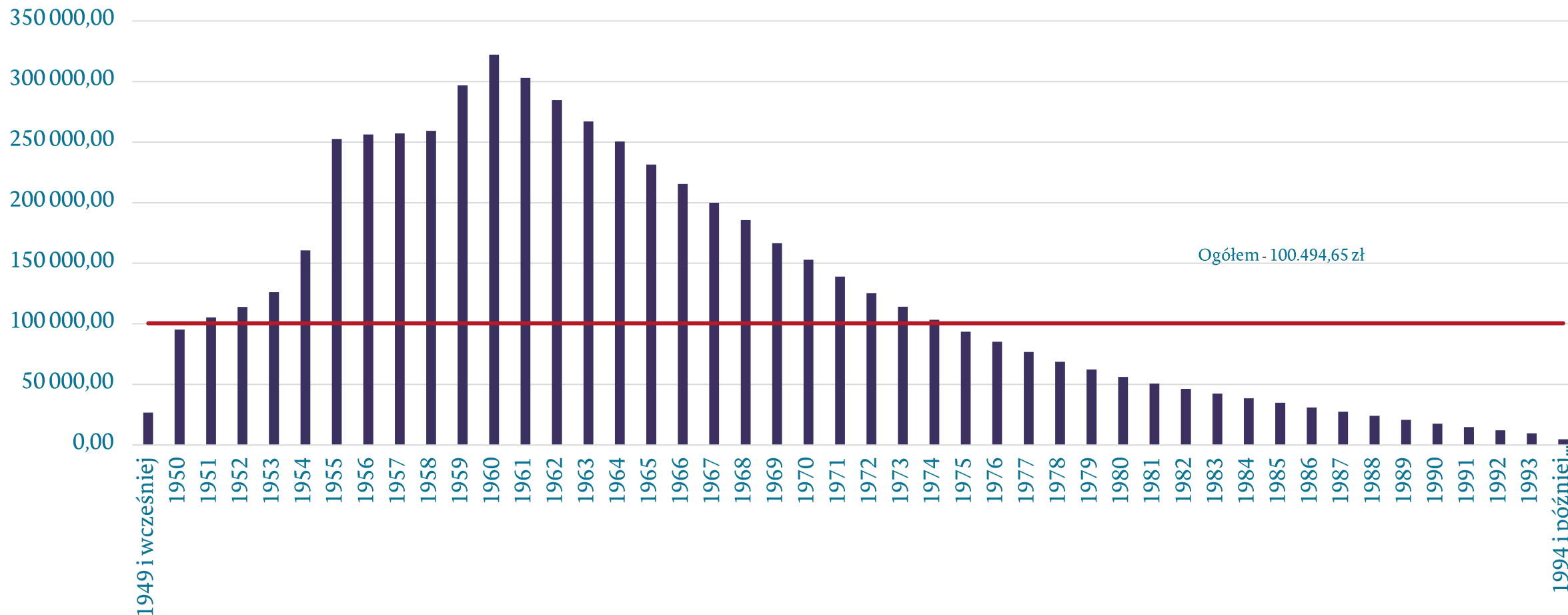
Zagregowane składniki
aktywów gosp. domowych

Oszczędności emerytalne

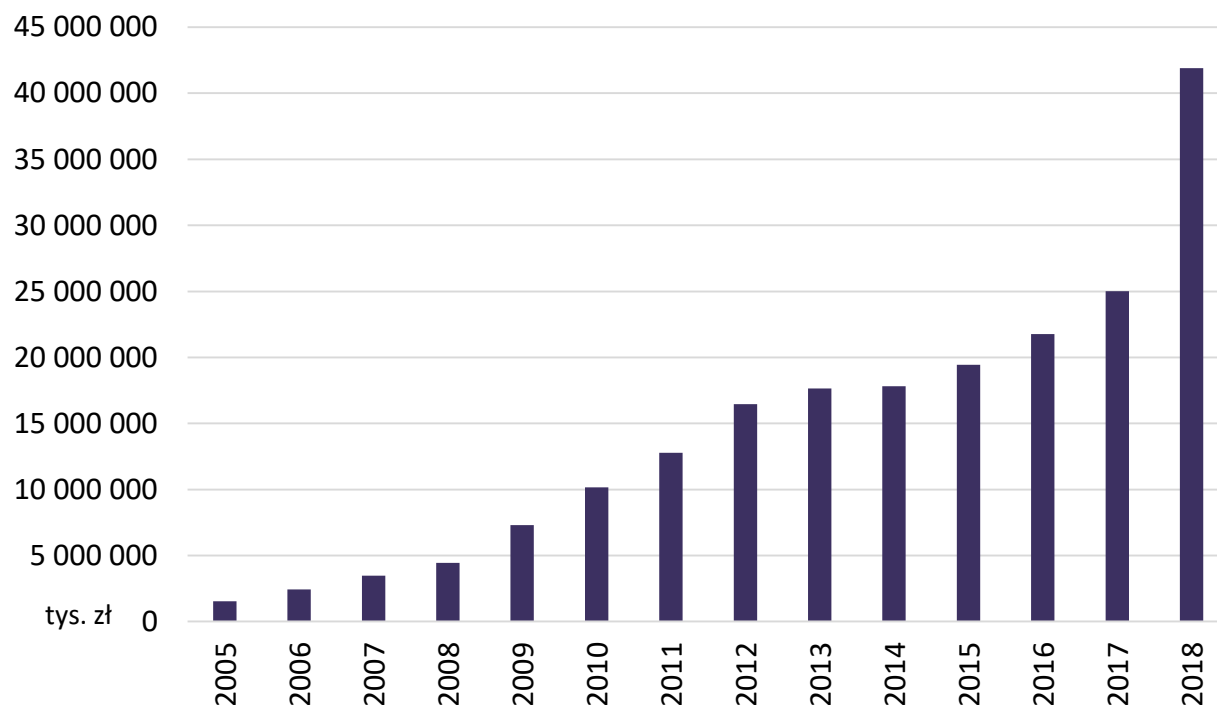
Średni stan kont emerytalnych (I filar, tj. bez składek zewidencjonowanych na subkontach, z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego, z uwzględnieniem składek za okres do końca II kwartału 2019 r.) wg roku urodzenia

Średni stan kont emerytalnych (I filar) na koniec II kwartału 2019 r. wg roku urodzenia

Na koniec 2018 r. Fundusz Rezerwy Demograficznej miał zgromadzone aktywa w wysokości 41.901.056 tys. zł, tj. o 67,5% więcej niż rok wcześniej. Głównym składnikiem aktywów były bony, obligacje i inne papiery wartościowe Skarbu Państwa, których udział w całości aktywów wyniósł 63,7%. Drugim najważniejszym składnikiem aktywów były depozyty bankowe, które stanowiły 19,3% portfela FRD. Obligacje korporacyjne i akcje stanowiły odpowiednio 9,3% i 7,6% całości aktywów FRD.

Wartość aktywów Funduszu Rezerwy Demograficznej

Stopa zwrotu z całości zarządzanych przez FRD aktywów

Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD), powołany został ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Głównym celem utworzenia Funduszu było zwiększenie bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego. Fundusz Rezerwy Demograficznej pełni rolę funduszu rezerwowego dla funduszu emerytalnego wyodrębnionego w FUS.

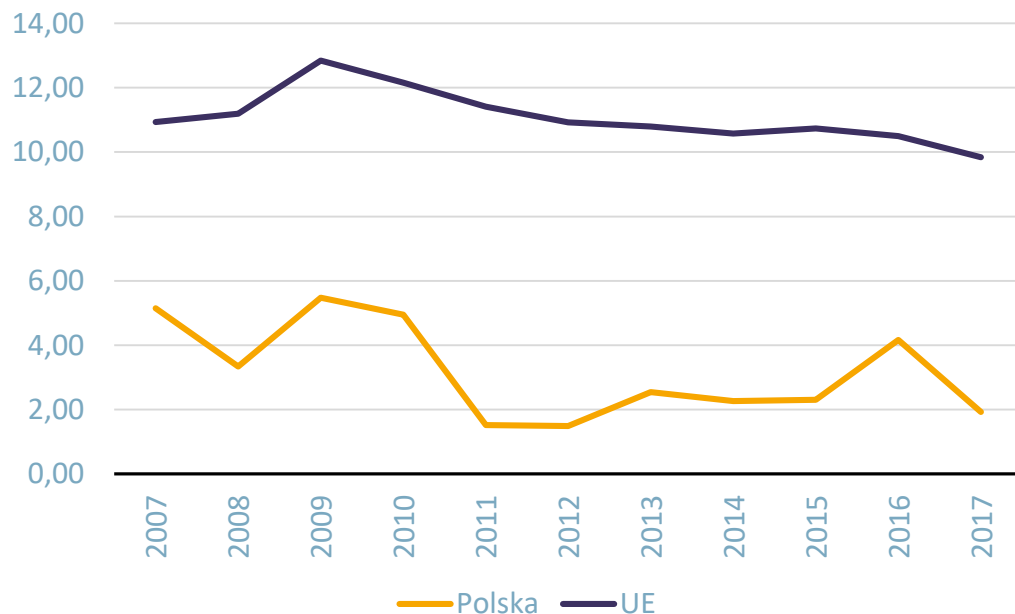
Dane: Sprawozdanie z działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (różne wydania)

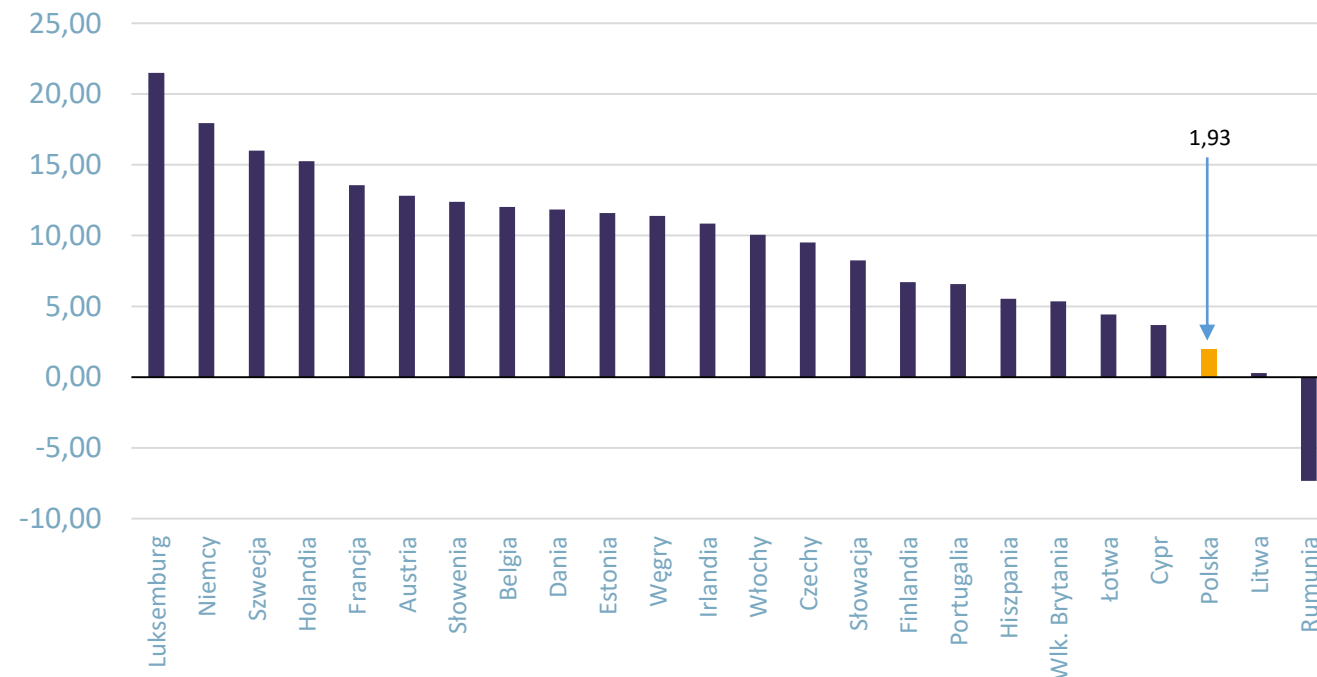
Stopa oszczędności gospodarstw domowych – Polska na tle Unii Europejskiej

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce wyniosła na koniec 2017 r. 1,93% i był to nasz najgorszy wynik od 2012 roku. W porównaniu do pozostałych krajów Unii Europejskiej jesteśmy trzecim od końca najmniej oszczędzającym narodem, wyprzedzamy jedynie Litwę i Rumunię. Z najbardziej aktualnych danych Eurostatu wynika, że najbardziej oszczędnymi są mieszkańcy Luksemburga, gdzie stopa oszczędności brutto wyniosła 21,5%. Luksemburczykom ustępują Niemcy, którzy oszczędzają 17,9% osiąganego w ciągu roku dochodu, oraz Szwedzi którzy zaoszczędzili 16,0%.

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce na tle średniej UE

Stopa oszczędności gospodarstw domowych w krajach UE na koniec 2017 r.

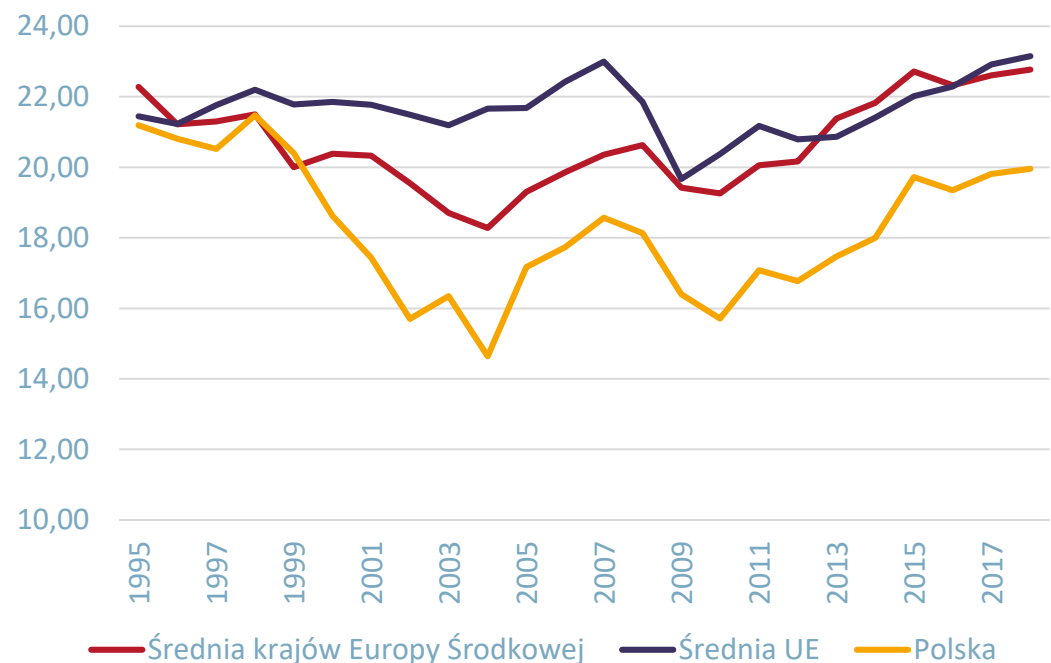
Stopa oszczędności gospodarstw domowych (oraz przedsiębiorstw niefinansowych działających na ich rzecz) przedstawia jaki procent dochodu do dyspozycji brutto pozostaje po zaspokojeniu potrzeb konsumpcyjnych. Brak oszczędzonego kapitału może być przyczyną wzrostu zadłużenia, a w dalszej perspektywie stać się barierą wzrostu gospodarczego. Dane: Eurostat

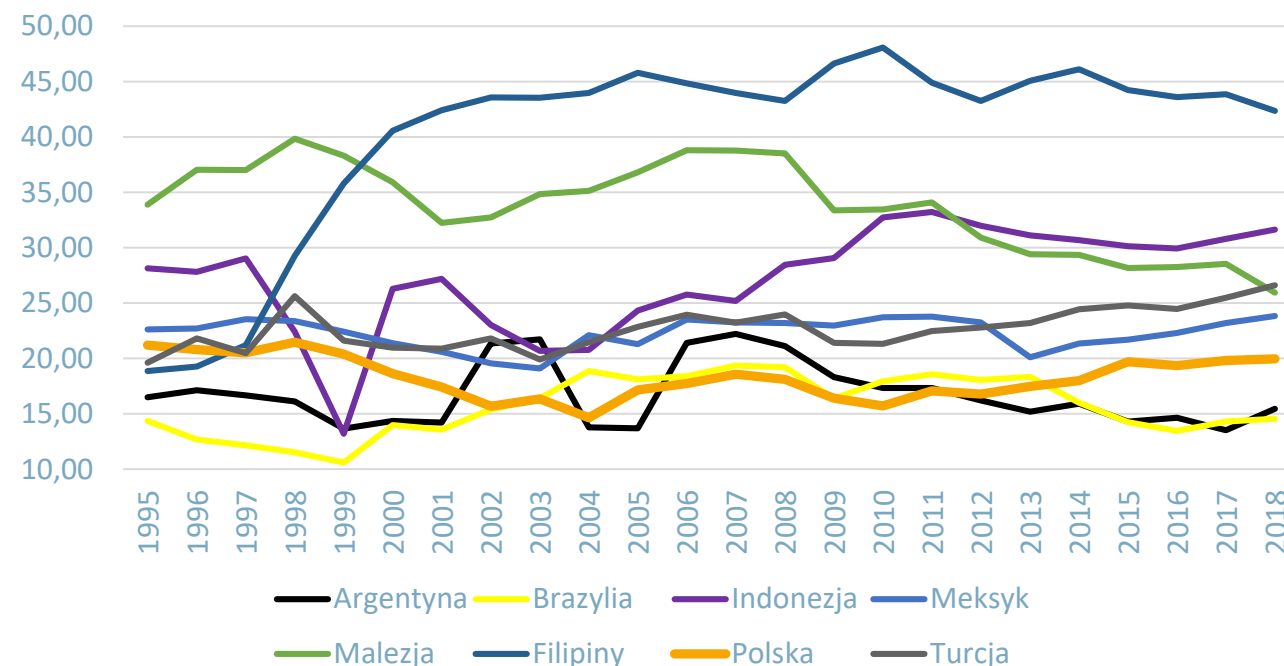
Oszczędności krajowe brutto (jako % PKB)

Na koniec 2018 r. oszczędności krajowe brutto, wyrażone jako % PKB, wyniosły w Polsce około 20%. Wynik ten był niższy niż w przypadku średniej krajów Unii Europejskiej, o 3,1 p. proc, ale także od średniej państw Europy Środkowej, o 2,8 p. proc. Nieco lepiej nasz wynik prezentował się na tle wybranych krajów rozwijających się, spoza naszego regionu – oszczędności zgromadzone w Polsce były wyższe niż w Brazylii i Argentynie.

Polska na tle UE i krajów EŚ

Polska na tle wybranych krajów rozwijających się

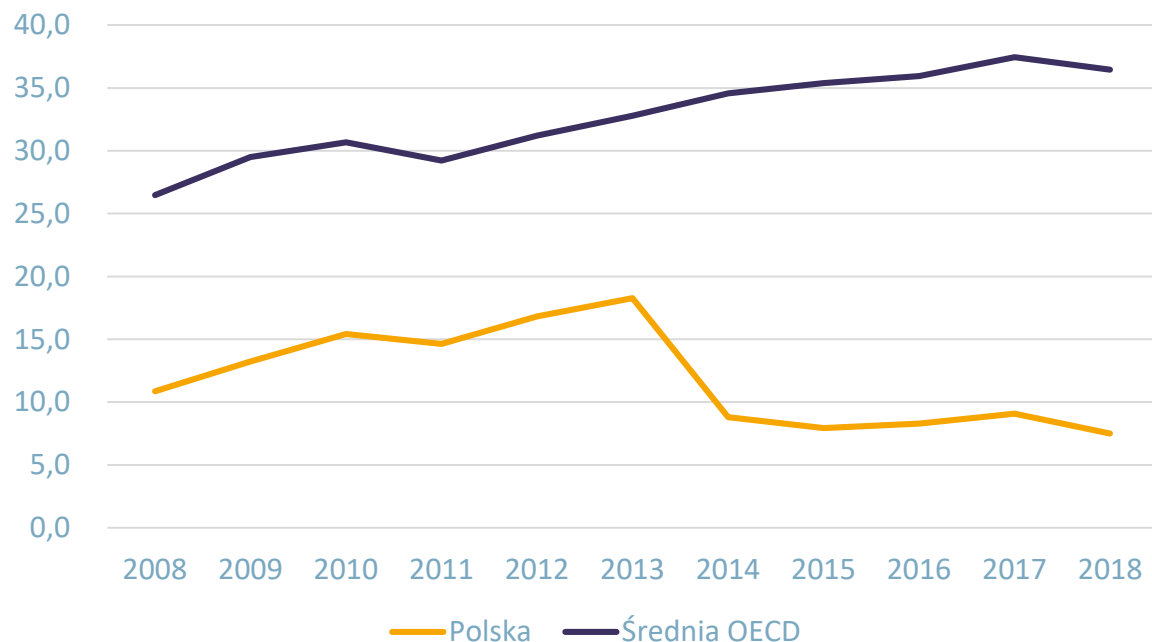
Oszczędności brutto są wyliczane jako dochód narodowy brutto pomniejszony o spożycie i transfery. Dane: World Bank

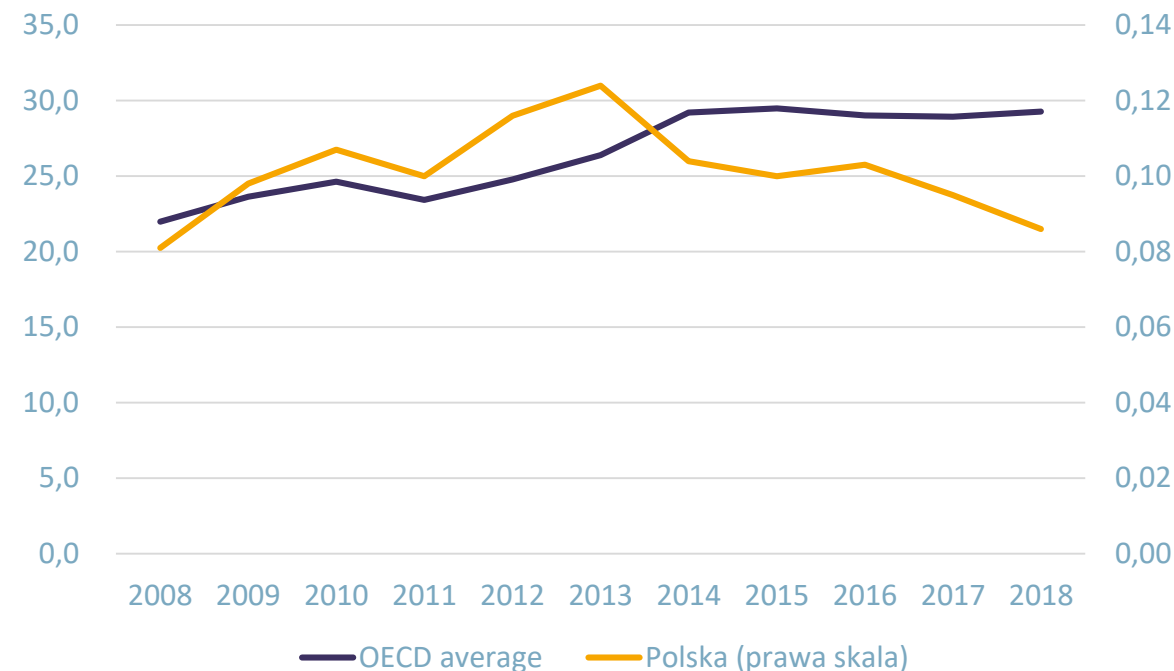
Aktywa w autonomicznych i pracowniczych funduszach emerytalnych

Aktywa w pracowniczych planach emerytalnych nigdy nie przekroczyły 1% PKB, a od co najmniej 2008 roku kształtują się w okolicach 0,10% PKB. To znacznie, znacznie mniej niż wynosi średnia krajów OECD, która na koniec 2018 r. ukształtowała się na poziomie 29,3%. W autonomicznych funduszach emerytalnych w Polsce, na koniec 2018 r., zgromadzono aktywa na poziomie 7,5%, czyli o 29 p. proc. mniej niż wynosi średnia OECD.

Aktywa w autonomicznych planach emerytalnych
(jako % PKB)

Aktywa w pracowniczych planach emerytalnych
(jako % PKB)

OECD klasyfikuje autonomiczne fundusze emerytalne jako fundusze prawnie oddzielone od zawodowego planu emerytalnego.

Dane: OECD

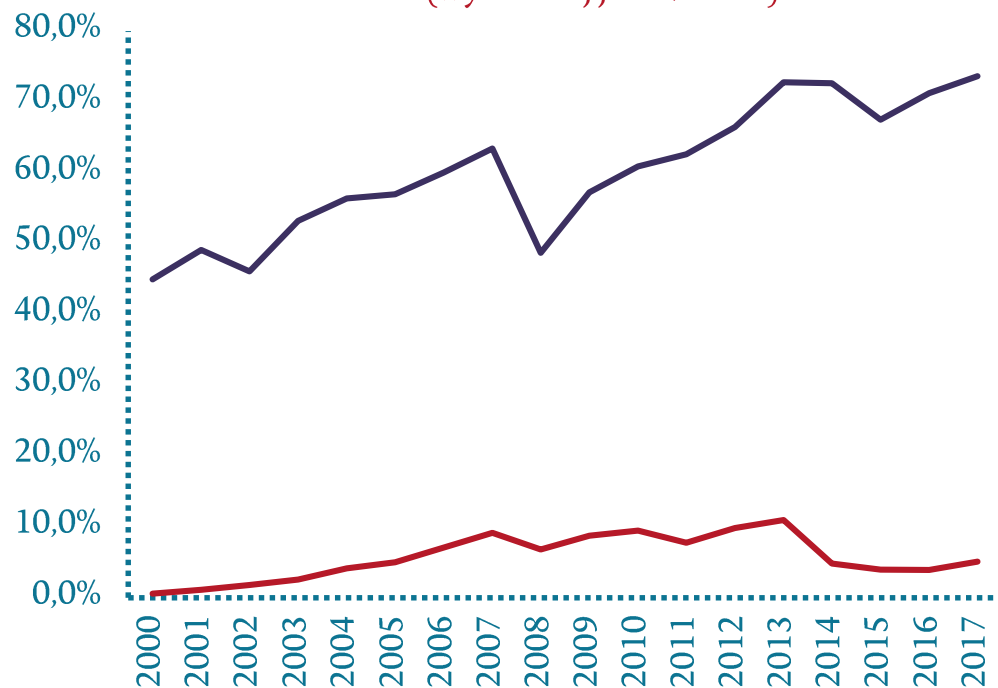

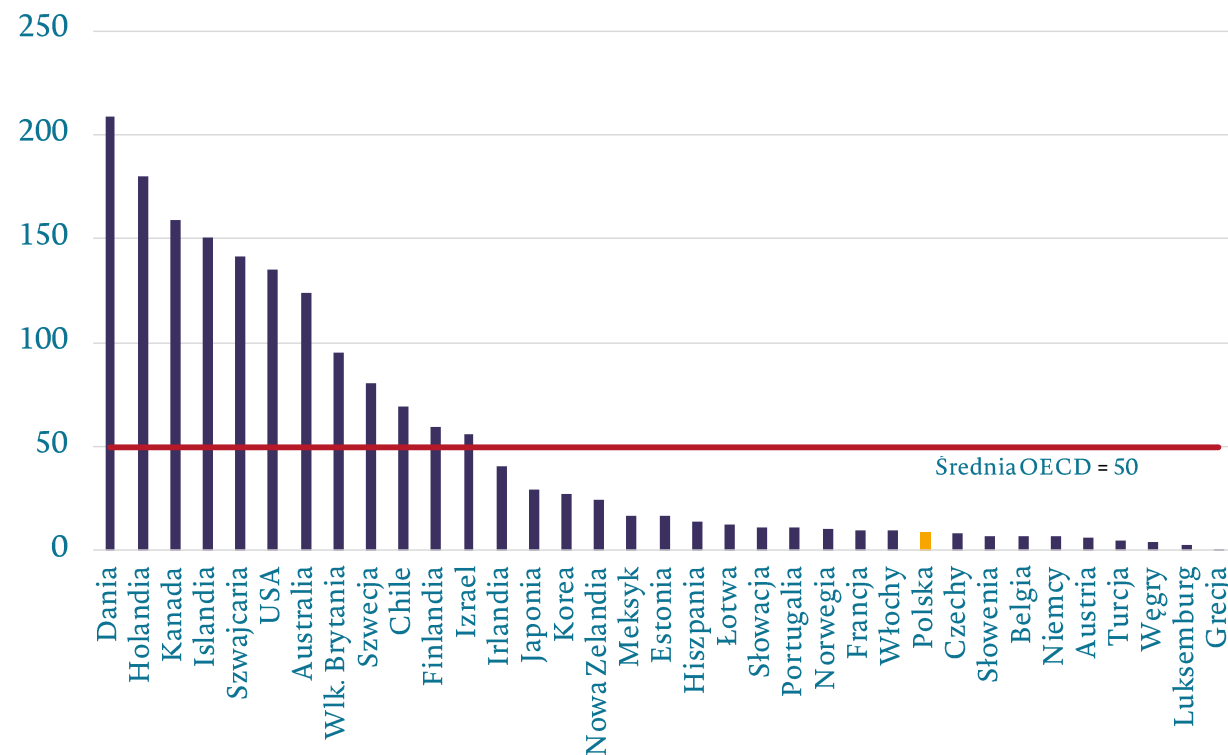
Prywatne aktywa emerytalne w Polsce jako % PKB na tle krajów OECD

Prywatne aktywa emerytalne, wyrażone jako % PKB, wyniosły w Polsce na koniec 2017 r. 9%, co było jednym z najgorszych wyników w OECD. Najlepszy wynik odnotowano w Danii, gdzie prywatne aktywa emerytalne stanowiły około 209% tamtejszego PKB.

Prywatne aktywa emerytalne w Polsce jako % PKB na tle sumy prywatnych aktywów emerytalnych w krajach OECD (wyrażonej jako % PKB)

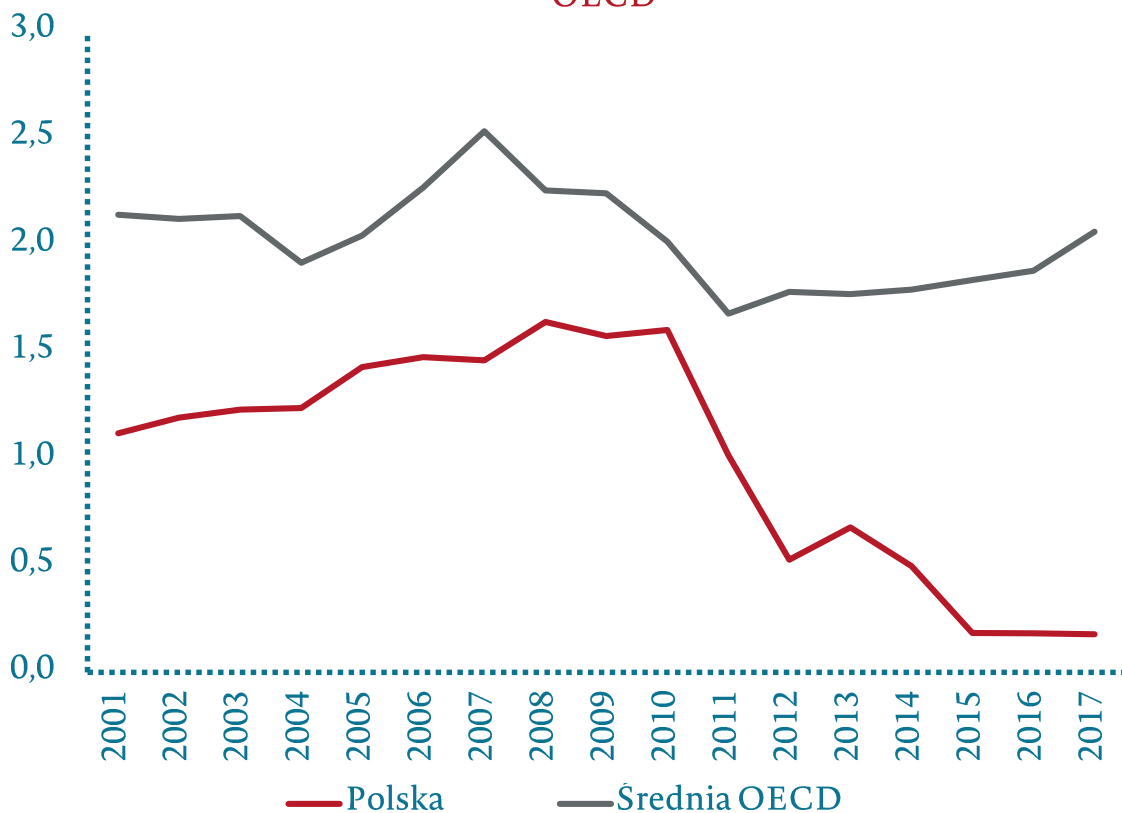

Prywatne aktywa emerytalne emerytalne jako % PKB OECD w 2017 r.

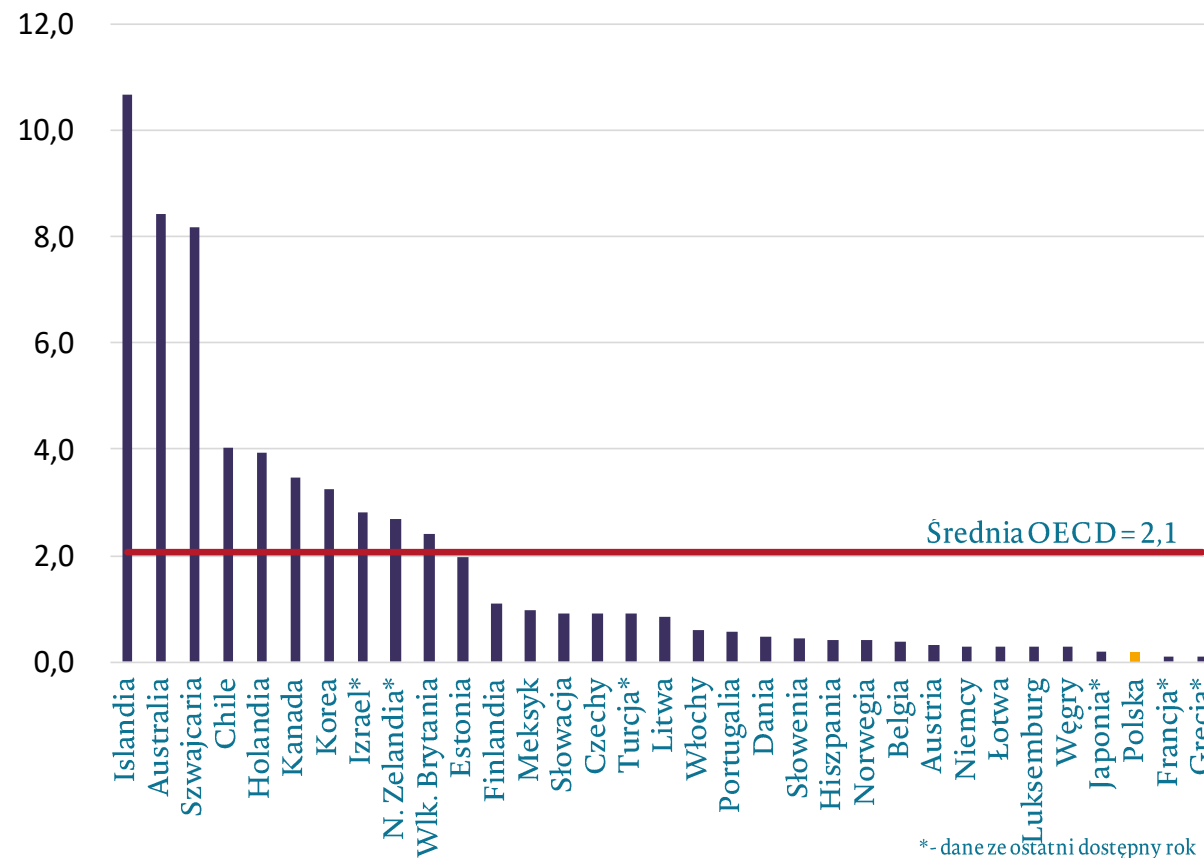

Składki emerytalne jako % PKB w Polsce na tle krajów OECD

Składki emerytalne jako % PKB w Polsce na tle średniej krajów OECD

Składki emerytalne jako % PKB w krajach OECD w 2017 r.

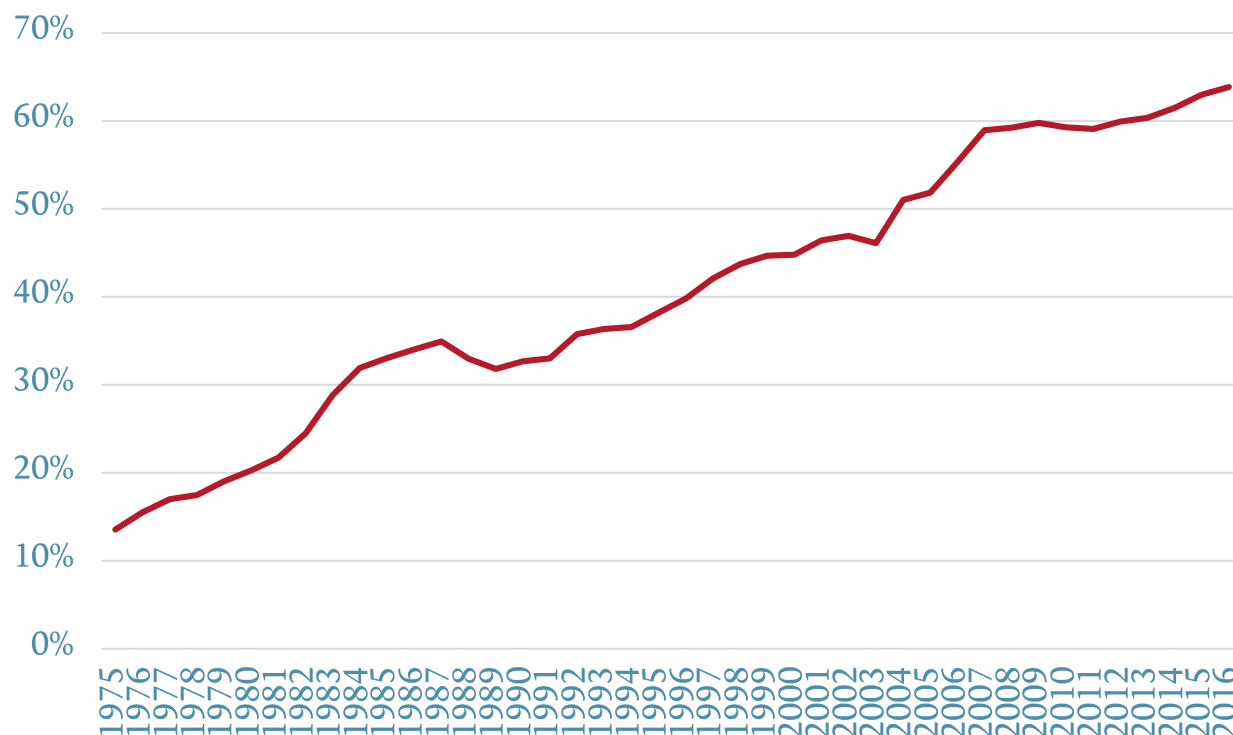

* - dane ze ostatni dostępny rok

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Stany Zjednoczone

USA: partycypacja w systemie defined contribution

W USA plany defined contribution zaczęły się pojawiać w latach 70-ych XX wieku. Początkowo były dostępne dla niewielkiej części pracowników.

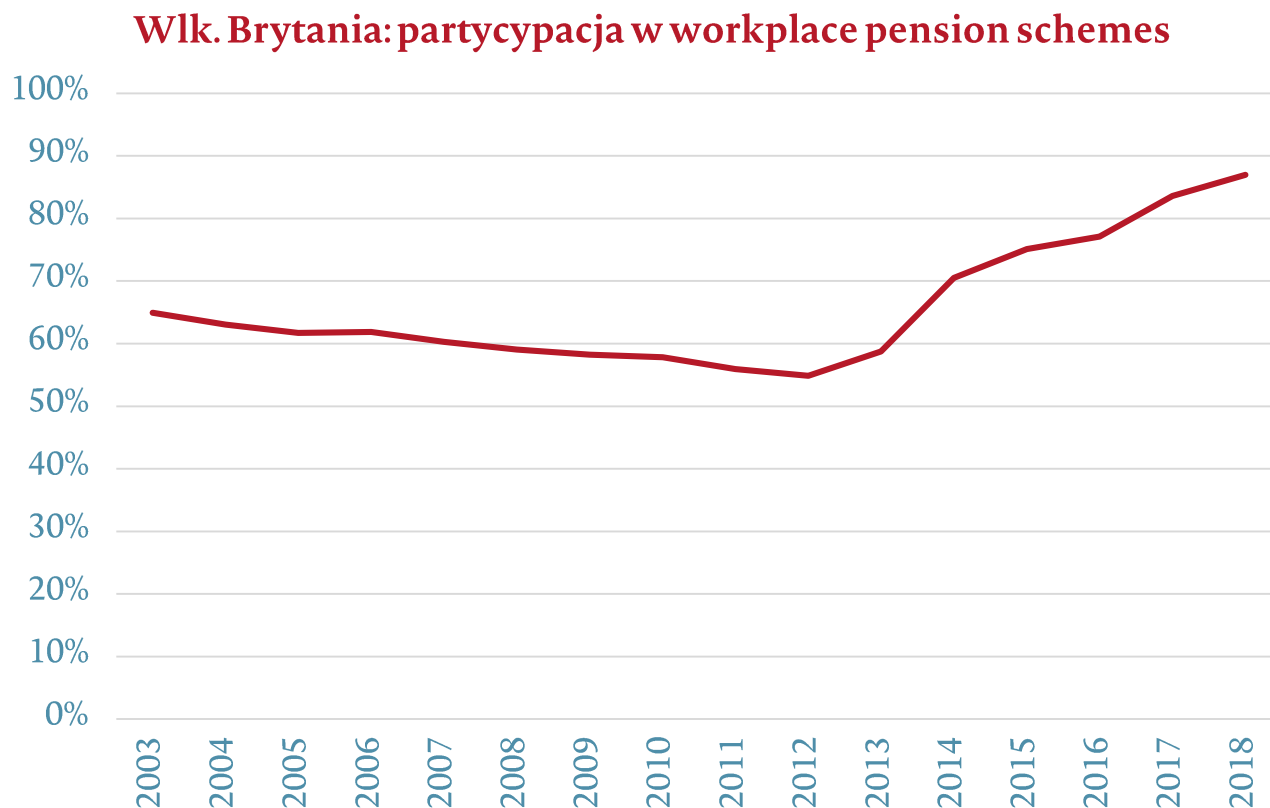
O dostępności tej formy oszczędzania na emeryturę w USA decyduje oferowanie planu przez pracodawcę.

Partycypacja liczona jest jako liczba uczestników następujących programów: 401(k) oraz 403(b) odpowiednik dla nonprofit institutions, 457(b) odpowiednik dla governmental employers oraz 401(a) plans do Total Nonfarm Payroll.

Źródło: Bureau of Labor Statistics (BLS)

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Wielka Brytania

Automatyczny zapis wprowadzono w 2012 i rozszerzono jego zakres do 2018, od największych firm do najmniejszych.

Spadek w partycypacji, w latach 2003-2012, miał źródło głównie w spadającej partycypacji w sektorze prywatnym, która najmocniej spadała wśród najmniej zarabiających.

Work place pension schemes obejmuje: occupational pension schemes, group personal pensions (GPPs) and group stakeholder pensions (GSHPs)

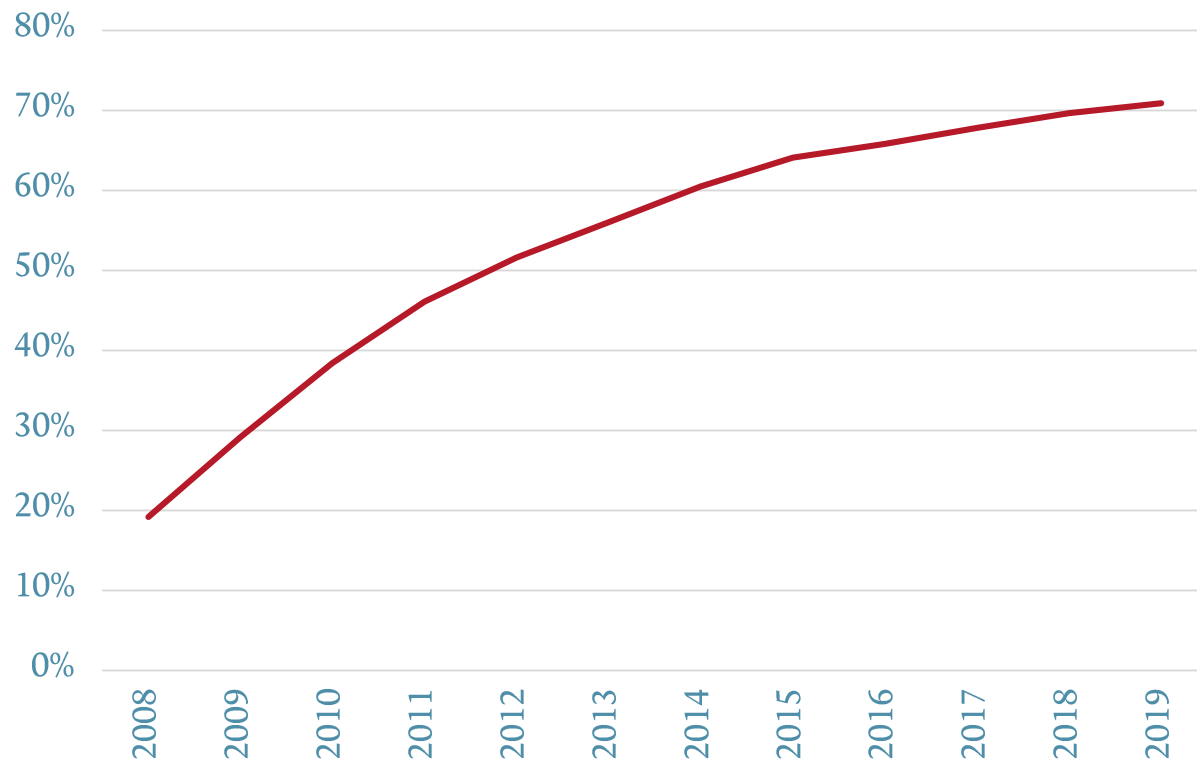
Definicja eligible employees zmienia się regularnie, więc we wskaźniku partycypacji zmienia się zarówno licznik jak i mianownik. Definicja eligible employee zależy przede wszystkim od kryterium wiekowego i dochodowego

Źródło: Department for Work and Pensions

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD – Nowa Zelandia

Nowa Zelandia: partycypacja w Kivisaver

Kivisaver wprowadzono w połowie 2007.

Partycypacja w Nowej Zelandii ujmuje wszystkie osoby poniżej 65 roku życia, w tym osoby małoletnie. W Kivisaver za zgodą rodziców mogą uczestniczyć osoby w wieku poniżej 18 lat. Z 1,2 mln osób poniżej 18 roku życia w 2019 uczestniczy ponad 300 tys.

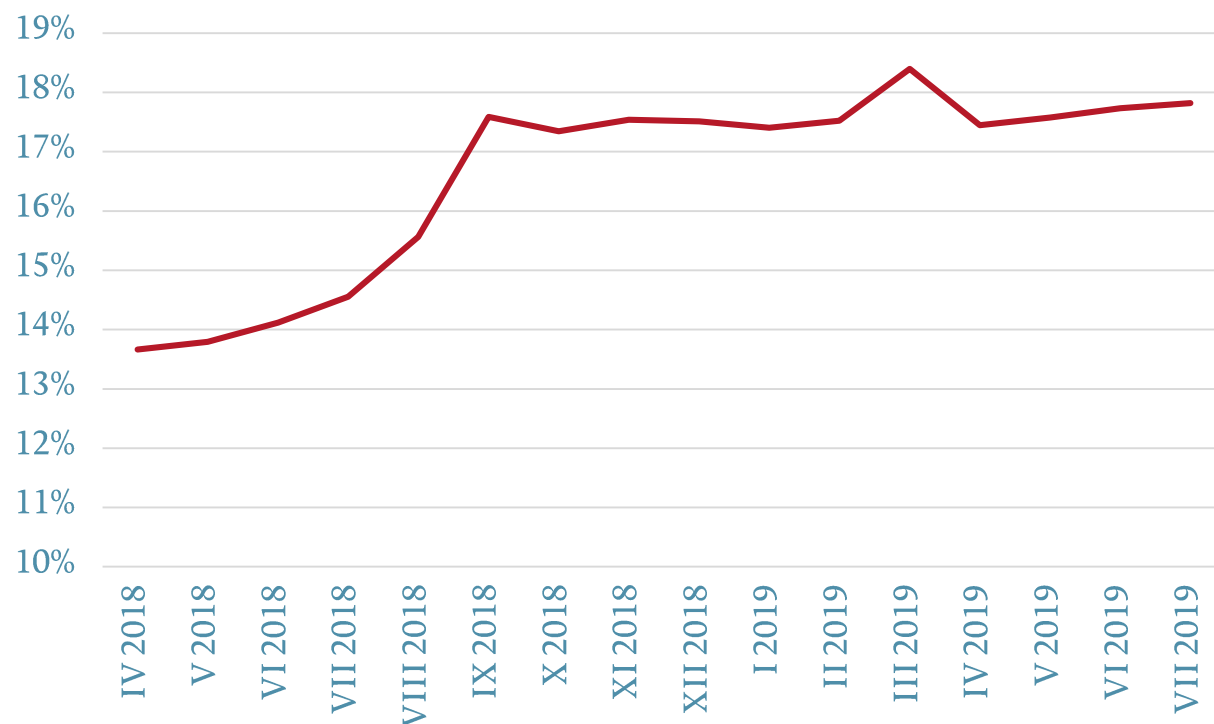
Gdy w mianowniku i licznik uwzględnić tylko osoby w wieku 18-64 to partycypacja sięga obecnie blisko 100%.

Źródło: Kivisaver oraz Stats NZ

Partycypacja w dobrowolnych planach emerytalnych w wybranych krajach OECD - Turcja

Turcja: partycypacja w dobrowolnych ubezpieczeniach emerytalnych

Źródło: Emeklilik Gözetim Merkezi

W styczniu 2003 wprowadzono dobrowolne ubezpieczenia emerytalne. Od stycznia 2017 wprowadzono obowiązkowy auto-zapis dla zatrudnionych poniżej 45 roku życia, który stopniowo rozszerzano od największych firm do najmniejszych (styczeń 2019).

Ze względu na wysoką liczbę rezygnujących z udziału w oszczędzaniu obejmowanie auto-zapisem kolejnych kategorii pracodawców nie skutkuje wzrostem partycypacji.

Partycypacja liczona jest jako liczba uczestników dobrowolnych planów emerytalnych do liczby zatrudnionych w gospodarce.

PFR TFI S.A. pracuje na rzecz osób prywatnych, jakimi są uczestnicy PPK, jak również przedsiębiorców, samorządów, firm strategicznych i rozwijających się. Jako wyznaczona instytucja finansowa jesteśmy skoncentrowani na PPK, to nasz główny obszar działalności.

PFR TFI jest częścią Grupy PFR, 100% akcji Towarzystwa należy do Polskiego Funduszu Rozwoju. Zarządzamy aktywami o wartości ponad 8,3 mld PLN i 16 funduszami inwestycyjnymi, od wyspecjalizowanych funduszy zamkniętych, inwestujących w gospodarkę i rozwój polskich przedsiębiorstw, przez fundusze ukierunkowane na ekspansję zagraniczną, do specjalistycznych, jakimi są fundusze zdefiniowanej daty.

PFR TFI jest instytucją wyznaczoną w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych, czyli gwarantuje pracodawcom i pracownikom dostęp do oferty PPK. Działa tak samo jak inne instytucje, które mogą zarządzać PPK. Tym, co wyróżnia Spółkę jest obowiązek podpisania umowy z każdym pracodawcą, który wyrazi taką wolę, niezależnie od wielkości firmy.

W PFR TFI zatrudniamy ekspertów z doświadczeniem w zarządzaniu długoterminowymi inwestycjami, w tym funduszami emerytalnymi. Stworzyliśmy profesjonalny zespół dedykowany obsłudze PPK. W oparciu o najlepsze międzynarodowe praktyki, wdrożyliśmy rozszerzone procesy zarządzania aktywami, zarządzania ryzykiem oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Zastosowane przez nas rozwiązania wykorzystują wiedzę i możliwości całej grupy PFR, a w szczególności PFR S.A. oraz PFR Portal PPK jako instytucji odgrywających kluczową rolę w systemie PPK.

